

BULETIN¹ Nr. 14:

**NOUTĂȚI ÎN DOMENIUL LIBERTĂȚII DE EXPRIMARE ȘI DREPTULULUI LA
INFORMAȚIE**

Septembrie – Octombrie 2005

Denumirea actului	Data adoptării	Publicat în Monitorul Oficial al R.M. Nr.	Note
--------------------------	-----------------------	--	-------------

**ACTE EMISE DE CONSILIUL COORDONATOR AL AUDIOVIZUALULUI ȘI DE
COMISIA ELECTORALĂ CENTRALĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA**

Decizie despre anunțarea concursului pentru utilizarea frecvențelor radio și a canalelor TV disponibilizate	Nr.65 din 13.09.05	M.O. nr. 123-125/408 din 16.09.2005	Se anunță concursul pentru utilizarea frecvențelor radio și a canalelor TV disponibilizate, inclusiv Rețeaua publică III TV cu acoperire de circa 90% din teritoriul Republicii Moldova.
Decizie cu privire la eliberarea licențelor de emisie unor întreprinderi	Nr.74 din 18.10.05	M.O., ediție specială din 19.10.2005	Licență primesc o serie de studiouri TV prin cablu.
Decizie privind bilanțul concursului pentru utilizarea frecvențelor radio și a canalelor TV disponibilizate, anunțat de CCA prin decizia nr.65 din 13.09.2005	Nr.75 din 18.10.05	M.O., ediție specială din 19.10.2005	Prin această decizie se schimbă utilizatorul Rețelei publice III TV cu acoperire de circa 90% din teritoriul Republicii Moldova, modificare apreciată de mai multe organizații naționale și internaționale ca fiind efectuată în condiții de netransparență și fără o motivație legală. În acest număr al Buletinului legislativ vă propunem textul Declarației unor organizații nonguvernamentale din domeniul mass-media privind problema dată.
Decizie despre încălcarea legislației din domeniu de către studiourile de televiziune "Canal X" din or.Briceni și "Eni Ai" din or.Comrat	Nr.76 din 18.10.05	M.O., ediție specială din 19.10.2005	Directorii întreprinderilor menționate au fost avertizați în legătură cu încălcarea legislației în vigoare.
Decizie despre anunțarea concursului pentru utilizarea frecvențelor radio și a canalelor TV	Nr.79 din 18.10.05	M.O., ediție specială din 19.10.2005	S-a anunțat concursul pentru utilizarea unor frecvențe radio și a unor canale TV disponibile.

¹ Buletinul este disponibil în limbile română și rusă

disponibile			
Hotărîre cu privire la aprobarea Codului de conduită privind modul de desfășurare și reflectare a campaniei electorale	Nr.1362 din 28.10.05	M.O. nr. 151-153 /521 din 11.11.2005	Aderarea la principiile Codului de conduită reprezintă o recomandare, și nu o obligație.
Hotărîre cu privire la modificarea și completarea Concepției reflectării campaniei electorale pentru alegerile noi în funcția de primar în unele circumscripții electorale de către instituțiile audiovizualului din Republica Moldova, aprobată prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr.1145 din 24 mai 2005	Nr.1363 din 28.10.05	M.O. nr. 151-153 /522 din 11.11.2005	Pentru alegerile noi din 27 noiembrie 2005 CEC menține Concepția adoptată la 24 mai 2005, modificând-o nesemnificativ.
Hotărîre cu privire la modificarea Concepției reflectării campaniei electorale pentru alegerile noi în funcția de primar în unele circumscripții electorale de către instituțiile audiovizualului din Republica Moldova	Nr. 1377 din 08.11.05	www.cec.md	Pentru racordare cu prevederile modificate ale Codului electoral, se modifică durata dezbaterilor de la „180 de minute pe săptămână” la “90 de minute pe zi”.

**PRACTICA JUDICIARĂ INTERNAȚIONALĂ ÎN DOMENIUL LIBERTĂȚII DE
EXPRIMARE ȘI DREPTULUI LA INFORMARE***

Denumirea/numărul	Data pronunțării deciziei	Esența cauzei
-------------------	---------------------------	---------------

* Hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului în limba engleza și/sau franceză pot fi găsite la www.echr.coe.int

<p>Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pe cauza Savițchi c. Moldova (№11039/02)</p>	<p>11.10.05</p>	<p>Încălcarea prevederilor articolului 10</p> <p>Petiționara, Julieta Savițchi, este cetățeană a Republicii Moldova, în vârstă de 35 ani, domiciliată la Chișinău, jurnalistă de profesie.</p> <p>La 2 octombrie 1999, ziarul de limbă rusă „Noviy Poreadok” a publicat un articol cu titlul „Poliția rutieră – steaua mea” semnat de către petiționară. Un polițist, G.R., a înaintat o acțiune civilă de defăimare împotriva petiționarei și a redacției ziarului la Judecătoria sectorului Centru, invocând articolele 7 și 7/1 ale Codului Civil. G.R. susținea că articolul din ziar conținea informații defăimătoare în adresa sa.</p> <p>Petiționara și redacția ziarului au declarat că articolul se limita la povestirea istoriei unei persoane pe nume Victor, victimă a unui accident rutier. Victor a depus mărturie în acest sens. În plus, aceștia au invocat faptul că articolul dat nu putea în nici un caz să dăuneze reputației d-lui G.R. deoarece acesta nu a fost citat în articol decât prin inițialele sale.</p> <p>În martie 2000, Judecătoria sectorului Centru s-a pronunțat în favoarea lui G.R. Ziarul a depus un apel, iar ulterior un recurs. Curtea de Apel a casat hotărârile precedente considerând că articolul conținea un volum mic de declarații defăimătoare, acestea fiind de asemenea false. Curtea de Apel a dispus redacției ziarului să publice o dezmințire și a decis plata de către redacție și petiționară a unor despăgubiri în folosul lui G.R., precum și achitarea cheltuielilor de judecată.</p> <p>Petiționara a invocat încălcarea dreptului său la libertatea de exprimare având în vedere conținutul deciziilor judiciare luate în urma examinării acțiunii de defăimare intentate împotriva sa. Ea invocă articolul 10 (libertatea de exprimare) al Convenției.</p> <p>Curtea amintește că sancționarea unui jurnalist pentru faptul că a contribuit la difuzarea declarațiilor pe care un terț le-a oferit în cadrul unei discuții (interviu), ar putea afecta grav contribuția presei la discutarea problemelor de interes general și nu trebuie admisă fără motive deosebit de serioase. Luând în considerație limbajul moderat folosit de către petiționară, precum și faptul că nu există motive să se creadă că petiționara a acționat cu rea credință, cu scopul de a-l defăima pe G.R., Curtea estimează că nu au existat motive deosebit de serioase pentru a sancționa petiționara.</p> <p>Curtea consideră, de asemenea, că una din declarațiile apreciate ca fiind defăimătoare de către instanță nu ar putea fi considerată altfel decât ca o judecată de valoare și că semnificația unei alte expresii este ambiguă. Cu toate acestea, Curtea poate admite că aceasta din urmă reprezintă o afirmație de fapt, a cărei veridicitate ar trebui să fie dovedită de către petiționară.</p>
---	-----------------	---

		<p>În această privință, Curtea menționează că petiționara a încercat să aducă probe citând un martor, pe Victor. Cu toate acestea, instanțele de judecată interne nu au luat în considerație mărturiile acestuia, considerându-le neadecvate. Prin aceasta, instanța de judecată din Moldova, chiar dacă legea o obligă, a privat petiționara de posibilitatea de a aduce probe în favoarea spuselor sale. Curtea, deci, este de părerea că instanțele de judecată au atentat la dreptul petiționarei la libera exprimare într-un mod care nu era necesar într-o societate democratică.</p> <p>În consecință, Curtea concludă încălcarea prevederilor articolului 10 și alocă petiționarei 3 000 EUR drept prejudiciu material și daune morale, precum și 1 500 EUR cheltuieli de judecată și alte cheltuieli.</p>
<p>Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pe cauza Ali Erol c. Turcia (n° 2) (Nº47796/99)</p>	<p>27.10.05</p>	<p>Încălcarea prevederilor articolului 10; Încălcarea prevederilor articolului 6 § 1</p> <p>Petiționarul - Ali Erol era un cetățean turc, născut în 1952 având domiciliul la Istanbul. Ca urmare a decesului său în august 2004, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a autorizat văduva acestuia să urmeze procedura intentată.</p> <p>Petiționarul era redactorul-șef al cotidianului <i>Evrensel</i> (Universal) în care, în decembrie 1995, a fost publicat articolul intitulat „<i>Confesiunile unui subofițer</i>”. De fapt, era vorba despre o discuție sub formă de întrebări-răspunsuri cu un subofițer care și-a făcut serviciul militar în sud-estul Turciei, iar subiectul viza în special ostilitatea militarilor în ceea ce privește kurzii.</p> <p>Petiționarul a fost supus urmăririi penale pe baza articolului 312 § 2 al Codului Penal pentru incitarea poporului la ură și ostilitate pe baza unei distincții fondate pe apartenența rasială și regională. La 9 mai 1996 Curtea de Securitate a Statului din Istanbul a condamnat petiționarul la doi ani privațiune de libertate și la o amendă, precum și a interzis editarea cotidianului în cauză pentru o durată de 20 zile. Curtea a estimat, că pe lângă incitarea la ură și ostilitate pe baza unei distincții fondate pe apartenența rasială și regională, articolul litigios a provocat pierderea de către popor a simpatiei față de serviciul militar, infracțiune prevăzută în articolul 155 al Codului Penal. Petiționarul a depus un recurs, dar în zadar.</p> <p>Invocând articolul 10 (libertatea de exprimare), petiționarul s-a plâns că condamnarea sa penală i-a lezat dreptul său la libertatea de exprimare. De altfel, conform prevederilor articolului 6 § 1 (dreptul la un proces echitabil), el invoca faptul că Curtea de Securitate a Statului nu constituia un „tribunal independent și imparțial” care ar fi putut să-i garanteze un proces echitabil, din motiv că în componența acesteia era inclus un judecător militar.</p> <p>Curtea amintește că poziția dominantă pe care o ocupă Guvernul îi impune acestuia manifestarea moderației în</p>

		<p>folosirea căii penale, în special dacă există alte modalități de a răspunde la ofensivele și criticile nejustificate ale adversarilor săi.</p> <p>În speță, Curtea consideră că motivele invocate de către jurisdicțiile interne nu pot fi prin ele însele considerate ca suficiente pentru a justifica amestecul în dreptul petiționarului la libertatea de exprimare. Chiar dacă unele fragmente în special acerbe ale articolului schițează un tablou negativ al unor unități ale armatei și conferă astfel textului o conotație ostilă, ele nu îndeamnă, totuși, la violență, la rezistență armată, nici la răscoală, ceea ce în ochii Curții constituie elementul esențial ce urmează a fi luat în considerație. Curtea consideră că condamnarea petiționarului nu corespunde scopurilor vizate și, deci, nu este „necesară într-o societate democratică”. În consecință, Curtea conchide, cu șase voturi pro și un vot contra, că s-a produs o încălcare a prevederilor articolului 10.</p> <p>Pe de altă parte, precum a făcut-o deja într-un număr mare de cazuri similare, Curtea decide, în unanimitate, că a avut loc încălcarea prevederilor articolului 6 § 1 în ce privește lipsa de independență și imparțialitate a Curții de Securitate a Statului.</p> <p>Cu titlu de reparație echitabilă, Curtea alocă văduvei petiționarului 3 000 EUR – daune morale și 1 500 EUR cheltuieli de judecată și alte cheltuieli.</p>
<p>Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pe cauza Wirtschafts-Trend Zeitschriften-Verlags GmbH c. Austria (№58547/00)</p>	<p>27.10.05</p>	<p>Principalele fapte</p> <p>Petiționara, Wirtschafts-Trend Zeitschriften-Verlags GmbH, este o societate cu răspundere limitată, avându-și sediul la Viena. Ea este proprietara revistei săptămânale „Profil” și asigură publicarea acesteia.</p> <p>În noiembrie 1998, <i>Profil</i> a publicat critica unei cărți intitulată „Complexul Antifa”, scrisă de către un membru al Parlamentului European pentru Partidul libertății din Austria. Articolul critica autorul cărții pentru felul în care acesta s-a exprimat vis-a vis de Jörg Haider, fostul lider al Partidului libertății din Austria. În special, autorului cărții i se reproșează achitarea lui Jörg Haider pentru „minimizarea (de către acesta) a lagărelor de concentrare prin utilizarea termenului „lagăre de pedeapsă”.</p> <p>Luna următoare, d-l Haider a înaintat cu succes contra societății Wirtschafts-Trend Zeitschriften-Verlags GmbH o cerere de reparare a prejudiciului, invocând Legea despre mass-media. În iulie 1999, judecătoria regională vieneză Neustadt a ordonat societății petiționare să plătească 50 000 shillings austrieni (ATS – aproximativ 3 633 EUR) pentru repararea prejudiciului adus d-lui Haider și să ramburseze acestuia cheltuielile suportate de el pe parcursul procedurii. Pe lângă acestea, judecătoria a ordonat confiscarea numărului în cauză a revistei și publicarea hotărârii judecătorești de către societate.</p>

Argumentând, judecătoria a precizat că termenii utilizați de către d-l. Haider au fost scoși din contextul lor și că articolul crea impresia că d-l. Haider a minimalizat întinderea crimelor comise în lagărele de concentrare utilizând termenul „lagăre de pedeapsă” și că el, în felul acesta, a încălcat prevederile articolelor 3 g) și 3 h) ale Legii despre interdicția național-socialismului. Societatea petiționară a înaintat apel dar acțiunea i-a fost respinsă.

Plângerea

Societatea petiționară invocă faptul că deciziile jurisdicțiilor din Austria au încălcat dreptul societății la libertatea de exprimare, prevăzut de articolul 10 al Convenției, ca urmare a adoptării hotărârii de a repara prejudiciul adus, de a publica hotărârea judecătorească de condamnare precum și prin dispunerea confiscării numărului litigios al revistei *Profil*.

Decizia Curții

Curtea nu a fost convinsă de argumentul adus de către jurisdicțiile interne conform căruia declarația care figura în articolul din revistă referitor la minimalizarea lagărelor de concentrare practic îl acuza pe d-l. Haider de un comportament criminal contrar Legii despre interdicția național-socialismului. Curtea consideră decizia dată ca fiind excesivă, criteriile care urmează a fi aplicate pentru a aprecia opiniile politice ale unei persoane fiind destul de diferite de cele care se aplică la aprecierea responsabilității unui acuzat în raport cu dreptul penal.

Curtea admite că declarația în cauză constituia o judecată de valoare. Totuși, există o controversă între părți în ceea ce privește stabilirea faptului dacă petiționara a furnizat o bază faptică suficientă în sprijinul susținerilor sale. În această privință, Curtea subliniază că necesitatea de a expune faptele pe care se bazează o judecată de valoare este mai puțin necesară în cazul când aceste fapte sunt în general cunoscute de către public. Curtea consideră că utilizarea termenului „lagăre de pedeapsă”, ce implică faptul că deținuții din lagăre au comis acte care merită pedeapsa, putea fi lesne criticat, ca considerându-se o minimalizare a lagărelor de concentrare, mai ales că termenul dat a fost utilizat de o persoană a cărei ambiguitate în ceea ce privește era nazistă era bine cunoscută. Faptul necontroversat că d-l. Haider a utilizat termenul „lagăre de pedeapsă” în loc de lagăre de concentrare constituia o bază de fapt suficientă pentru declarația petiționarei, declarație, care, deci, nu era excesivă în raport cu circumstanțele.

Curtea reafirmă că limitele criticii admisibile sunt mai ample în ceea ce-l privește pe un om politic, decât pe un simplu cetățean. D-l. Haider era un om politic de prim-plan, cunoscut de mulți ani pentru declarațiile sale ambigue despre regimul național-socialist și războiul II mondial, care i-au

		<p>adus critici acerbe atât în Austria, cât și la nivel european. În aceste circumstanțe, Curtea estimează, că partea lezată trebuia să dea dovadă de un nivel mai înalt de toleranță în această privință.</p> <p>În concluzie, Curtea consideră că motivele aduse de jurisdicțiile interne nu au fost nici relevante, nici suficiente pentru a justifica amestecul litigios. În plus, Curtea relevă faptul că societății petiționare nu numai i s-a impus plata despăgubirilor d-lui. Haider și publicarea hotărârii care o recunoaște vinovată de defăimare, dar și că jurisdicțiile s-au pronunțat de asemenea pentru confiscarea numărului litigios al revistei <i>Profil</i>, fapt care constituie o atentare gravă și disproporționată la dreptul la libertatea de exprimare.</p> <p>În consecință, amestecul incriminat nu era „necesar într-o societate democratică” conform articolului 10 § 2 al Convenției.</p> <p>Curtea hotărăște, în unanimitate, că a avut loc încălcarea prevederilor articolului 10 (libertatea de exprimare) a Convenției Europene a Drepturilor Omului.</p> <p>Curtea estimează că constarea unei încălcări reprezintă în sine o satisfacere echitabilă suficientă pentru toată dauna morală care ar fi putut fi suportată de către societatea petiționară, dar, în baza articolului 41 (reparație echitabilă) a Convenției, alocă părții lezate 9 103,02 EUR- prejudiciu material și 5 364,60 cheltuieli de judecată și alte cheltuieli.</p>
<p>Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pe cauzele Bakır c. Turcia (№54916/00) și Yüksel (Geyik) c. Turcia (№ 56362/00)</p>	<p>25.10.05</p>	<p>Încălcarea prevederilor articolului 10; Încălcarea prevederilor articolului 6 § 1 <i>Bakır versus Turcia</i></p> <p>Jurnalist de profesie, Vedad Bakır a relatat în direct la radio <i>Karacadağ</i> evenimentele la care el a fost martor în timpul festivităților de sărbătorire a noului an <i>Newroz</i>. Transmisiunea sa, care era de asemenea retransmisă de către televiziunea MED TV, constituia o critică a modului în care forțele de securitate au dirijat operațiunile cu ocazia acestor festivități.</p> <p>La 29 septembrie 1998, Curtea de Securitate a Statului din Diyarbakır l-a condamnat la un an și opt luni privațiune de libertate pentru «incitarea poporului la ură și ostilitate pe baza unei distincții fondate pe apartenența la o clasă socială, o rasă și la o religie». Aplicând prevederile legii Nr. 4454 a fost pronunțată amânarea executării pedepsei acestuia.</p> <p><i>Yüksel (Geyik) versus Turcia</i></p> <p>Vasfiye Tülay Yüksel (Geyik) este avocat de profesie și delegat al Partidului Democrației la Istanbul. În decembrie 1993, în timpul unui congres organizat de către partid, petiționara a ținut un discurs în calitate sa de delegat al partidului; acest discurs conținea o critică a politicii duse de către Guvern în privința poporul kurd.</p> <p>Urmărită pentru propagandă separatistă, petiționara a fost</p>

		<p>condamnată la 5 octombrie 1998 de către Curtea de Securitate a Statului din Ankara la un an privațiune de libertate și la plata unei amenzi. Ea a fost închisă la 26 iulie 1999 și a beneficiat de eliberare condiționată pentru bună purtare la 19 decembrie 1999.</p> <p>În aceste două cazuri, reclamanții susțineau că condamnarea lor penală le-a încălcat dreptul la libertatea de exprimare și prin urmare au fost încălcate prevederile articolului 10. Pe de altă parte, invocând articolul 6 § 1 (dreptul la un proces echitabil), ei susțineau că Curțile de Securitate a Statului care i-au judecat și condamnat nu constituiau o „curte independentă și imparțială” care ar fi putut să le garanteze un proces echitabil, din cauza prezenței unui judecător militar în componența acestora. În plus, estimându-se victimă a unei discriminări fondate pe opiniile sale politice, d-l. Bakır invoca de asemenea încălcarea prevederilor articolului 14 (interdicția discriminării) combinat cu articolul 10.</p> <p>Curtea consideră că motivele invocate de către jurisdicțiile interne în aceste două cazuri nu pot fi considerate prin ele însele suficiente pentru a justifica amestecul în dreptul reclamanților la libertatea de exprimare. Ea atrage atenția că reclamanții nu incitau nici la folosirea violenței, nici la rezistența armată, nici la răscoală și că nu este cazul unui discurs de ură; în plus, ea ține cont de natura și gravitatea pedepselor aplicate. Curtea conchide că condamnarea reclamanților este disproporționată scopurilor vizate, și ca urmare, nu este „necesară într-o societate democratică”. Deci a avut loc încălcarea prevederilor articolului 10 în ambele cazuri. Luând în considerație această concluzie, Curtea nu consideră necesar de a examina plângerea înaintată în baza articolului 14 în cazul <i>Bakır versus Turcia</i>.</p> <p>Pe de altă parte, Curtea hotărăște, în unanimitate, pentru ambele cazuri, că a avut loc încălcarea prevederilor articolului 6 § 1 ca urmare a lipsei de independență și imparțialitate a Curților de Securitate a Statului.</p> <p>Cu titlu de reparație echitabilă, Curtea a alocat 2 000 EUR daune morale d-lui Bakır și 6 500 EUR d-nei Yüksel (Geyik). De altfel, ea acordă pentru cheltuieli de judecată și alte cheltuieli 1 000 EUR d-lui Bakır și 3 000 EUR d-nei Yüksel (Geyik).</p>
<p>Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului (Marea Cameră) pe cauza Roche c. Regatul-Unit (№32555/96)</p>	<p>19.10.05</p>	<p>Principalele fapte</p> <p>Cazul a fost inițiat ca urmare a unei reclamații depuse de către Thomas Michael Roche, cetățean britanic, născut în 1938 și domiciliat în Lancashire (Regatul Unit).</p> <p>În 1953 petiționarul a fost înrolat în armata britanică. În 1968 el a revenit la viața civilă, din motive care nu au vreun raport cu cererea sa de pe lângă Curtea Europeană a Drepturilor Omului.</p>

În 1987 petiționarul a început să se plângă de hipertensiune arterială; în prezent suferă de hipertensiune, de bronhopneumonie cronică obstructivă și astm. Din 1988 nu mai lucrează și a fost declarat invalid. El afirmă că problemele sale de sănătate sunt rezultatul participării sale la teste cu iperită și gaz neurotoxic, teste efectuate cu sprijinul forțelor armate britanice pentru organizarea apărării chimice și biologice în Porton Down (« Porton Down »), în Anglia, în 1962 și 1963.

Din 1987, petiționarul a încercat activ să obțină accesul la dosarele sale militare – pe cale medicală și politică – dar fără mari succese. La 10 iunie 1991 el a solicitat o pensie militară. La 28 ianuarie 1992, ministrul i-a refuzat satisfacerea cererii pe motiv că el nu a demonstrat existența unei legături de cauzalitate între teste și afecțiunile în cauză.

În 1994 el a amenințat cu intentarea unei acțiuni judiciare, invocând îndeosebi neglijența Ministerului Apărării. La 3 august 1995, ministrul a emis în baza articolului 10 al Legii din 1947 despre procedurile care vizează Coroana un certificat care în practică blochează orice procedură de acest tip vizând evenimentele anterioare anului 1987, dar permite persoanei interesate să solicite o pensie militară.

În noiembrie 1998 – ca urmare a hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului în cazul *McGinley și Egan versus Regatul Unit* (9 iunie 1998), petiționarul a înaintat un demers Comisiei de solicitare a pensiilor (*Pensions Appeal Tribunal* – «PAT»). În baza articolului 6 § 1 al regulamentului Comisiei de solicitare a pensiilor, el cerea divulgarea informațiilor oficiale care ar putea permite Comisiei date să determine dacă afecțiunea sa a fost cauzată sau agravată de testele cu gaz efectuate la Porton Down. În februarie 2001 Comisia de solicitare a pensiilor i-a cerut Ministerului Apărării să divulge careva categorii de documente; și o parte din acte au fost divulgate în 2001 și 2002.

La 14 ianuarie 2004, Comisia de solicitare a pensiilor a concluzionat, bazându-se pe o expertiză, „că nimic nu permite (permitea) de a stabili un raport între expunerea (petiționarului) la unul sau altul din gazele menționate și starea lui de sănătate actuală”. Testele cu folosirea iperitei aveau ca scop verificarea eficacității uniformelor militare și nu era de fapt vorba despre adevărate teste cu folosirea gazului. În plus, în urma decesului unei persoane la Porton Down, în 1953, au fost implementate garanții pentru ca voluntarii să nu fie expuși decât la doze fără risc. Cu toate acestea, Comisia de solicitare a pensiilor a considerat „deconcertante” (tulburătoare) „dificultățile” pe care le-a întâmpinat persoana interesată pentru a obține documentele ce-l interesau.

La 11 mai 2004 d-l Roche a cerut autorizarea pentru

informarea Înaltei Curți de Justiție (*High Court*). La 8 octombrie 2004 Înalta Curte de Justiție a admis recursul și a trimis spre reexaminare cauza Comisiei de solicitare a pensiilor; aceasta aflându-se în continuare la examinare în instituția dată.

La 18 aprilie 2005 Guvernul a divulgat 11 documente noi, opt dintre care nu au fost niciodată văzute de petiționar.

Începând cu 1998, o dispoziție permite ex-participanților la testele din Porton Down să obțină o sinteză a documentelor privind testele la care au participat și să consulte dosarele în cauză la Porton Down. De altfel, în 2001 a fost lansat Programul de evaluare a stării sănătății voluntarilor din Porton Down, prin intermediul căruia se propunea anchetarea privind problemele de sănătate ale persoanelor care au participat la teste. Studiul a vizat 111 persoane dar nu includea martori. În 2004, ca urmare a studiului a fost publicat un raport, care concluzionează: „Pe plan clinic, nu a fost depistat nici un element care ar susține ipoteza conform căreia participarea la testele din Porton Down a avut efecte nocive durabile asupra sănătății sau ar fi putut sta la baza patologiei neobișnuite în raport cu cele pe care le putem observa la aceeași categorie de vârstă în cadrul populației de rând”. În plus, continuă un proiect pilot vizând mortalitatea și frecvența îmbolnăvirii cu cancer în rândul ex-participanților la testele din Porton Down.

2. Rezumatul hotărârii

Plângeri

Petiționarul se plângea, bazându-se pe articolele 8 și 10, de faptul că a fost privat de un acces suficient la informațiile despre testele la care a participat la Porton Down. El invocă, de asemenea, că certificatul emis de către ministru în baza articolului 10 al Legii din 1947 cauza încălcarea dreptului său de acces la un tribunal în ceea ce privește articolul 6 §1, precum și articolul 1 al Protocolului Nr. 1, luat în mod izolat și combinat cu articolul 14. Pe lângă acestea, el invocă articolul 13.

Decizia Curții

Articolul 8

Curtea consideră că d-lui Roche i s-a cauzat o stare gravă de tensiune și anxietate, deoarece acesta a trebuit să rămână în incertitudine, necunoscând dacă a fost sau nu expus unui pericol în timpul participării sale la testele petrecute în Porton Down și dacă există dovezi care certifică acest fapt. Din momentul apariției problemelor sale de sănătate, în 1987, petiționarul a pornit în căutare, cu determinare și prin diferite căi, a oricărei informații care ar fi putut să-l clarifice privitor la participarea sa la experiențele respective.

Dacă Comisia de solicitare a pensiilor a concluzionat faptul că nici un element fiabil nu presupune existența unei legături de cauzalitate între testele menționate și afecțiunile

de care se plângea petiționarul, acest fapt nu a fost recunoscut decât în 2004, iar de atunci, decizia ei a fost repusă în cauză prin hotărârea Înaltei Curți de Justiție (*High Court*) acceptând recursul d-lui Roche și trimițând spre reexaminare cazul Comisiei de solicitare a pensiilor, unde în continuare este în examinare.

De altfel, un număr mare de „documente care se referă la testele” din 1963 exista și în 1966. Or, Guvernul nu a afirmat că avea motive imperioase de a nu comunica aceste date. După o oarecare revizuire a poziției sale și o declasificare a unor documente, Guvernul a indicat „că nici un element important” nu a fost înlăturat din motive de securitate națională.

În aceste condiții, Curtea consideră că autoritățile aveau obligația de a-i oferi petiționarului „o procedură efectivă și accesibilă” care i-ar fi permis accesul la „ansamblul de informații adecvate și potrivite” și astfel să evalueze orice risc la care petiționarul ar fi putut să se expună ca urmare a participării sale la testări. Nu ar trebui să cerem unei persoane care, ca și petiționarul, a căutat în mod constant să obțină divulgarea documentelor în cauză în afara oricărui litigiu, ca - pentru a obține informația care-l interesează - să pornească o procedură. Era necesară o divulgare coordonată a informației.

Dar căile „medicale” și „politice” care i se ofereau petiționarului nu au permis decât o divulgare parțială. Iar în ceea ce privește serviciile de informație și studiile sanitare, acestea s-au lansat aproape cu zece ani mai târziu decât momentul la care petiționarul a început căutarea de documente și, în plus, după ce a fost depusă cererea sa la Curte.

În ceea ce privește dispoziția din 1998, Curtea reamintește dificultățile pe care le-au întâmpinat autoritățile – chiar și în contextul judiciar al procedurii în fața Comisiei de solicitare a pensiilor – pentru a furniza documentele cerute de către președintele *PAT* invocând articolul 6. Chiar dacă ținem cont doar de perioada care a urmat după cererea de divulgare (februarie 2001), se pare că divulgarea a fost extinsă în timp și că, mai mult de patru ani după cerere, toate documentele adecvate tot nu au fost divulgate. De fapt, Comisia de solicitare a pensiilor a considerat „deconcertante” dificultățile pe care le-a întâmpinat petiționarul pentru a obține documentele. Aceste dificultăți întâmpinate pentru începerea unei divulgări complete și coordonate împiedică afirmarea, precum că o persoană, care se va prezenta la Porton Down pentru a consulta documentele păstrate acolo ar putea obține toate informațiile adecvate și potrivite. Nu poate fi pus la îndoială și faptul, că unele documente au fost dispersate, pe motiv de vechime sau natura lor, astfel încât a fost – și va mai fi fără îndoială – dificil de a găsi toate

elementele care sunt demne de interes. Totodată, este de asemenea corect că lipsa unei obligații de a divulga și de a informa favorizează o astfel de dispersare și diminuează dreptul unei persoane la obținerea informației adecvate și potrivite.

În sfârșit, Programul de evaluare a stării sănătății voluntarilor din Porton Down a vizat doar 111 de participanți și nu a inclus martorii, în timp ce pentru testele cu gaz neurotoxic s-au prezentat 3 000 militari iar pentru teste cu iperită – 6 000, unii dintre ei fiind expuși la ambele tipuri de gaze. Iar în ceea ce privește studiul epidemiologic vast care a fost întreprins, acesta nu a început decât în 2003 și încă nu este finisat.

În aceste condiții, Curtea consideră că Regatul Unit nu și-a satisfăcut obligațiunea care-i revenea de a oferi petiționarului o procedură efectivă și accesibilă care i-ar fi permis părții interesate de a avea acces la informația adecvată și potrivită, și astfel să evalueze orice risc la care ar fi putut fi expus ca urmare a participării sale la teste. În consecință, se constată încălcarea prevederilor articolului 8.

Articolul 10

Curtea amintește că libertatea de a primi informații interzice unui guvern să împiedice primirea de către o persoană a informațiilor, pe care alții aspiră sau pot consimți să le furnizeze și nu trebuie înțeleasă ca o obligație a Statului în circumstanțe similare cu cele din cauza dată: adică libertatea de a primi informații, ce se conține în art. 10, nu implică pentru stat angajamente pozitive de difuzare a informației. În consecință, în cazul dat nu a avut loc o atentare a dreptului de a primi informații în sensul în care acest drept se conține în articolul 10 al Convenției.

În consecință, Curtea s-a pronunțat privind:

— **neîncălcarea prevederilor articolului 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) al Convenției Europene a Drepturilor Omului (nouă voturi contra opt);

— **neîncălcarea prevederilor articolului 1 al Protocolului № 1** (protecția proprietății) la Convenție (16 voturi contra unu);

— **neîncălcarea prevederilor articolului 14** (interzicerea discriminării) - în unanimitate;

— **neîncălcarea prevederilor articolului 13** (dreptul la un recurs efectiv) -16 voturi contra unu;

— **încălcarea prevederilor articolului 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) - în unanimitate;

— **neîncălcarea prevederilor articolului 10** (libertatea de exprimare) - în unanimitate.

Aplicând articolul 41 (reparație echitabilă) al Convenției, Curtea alocă petiționarului 8 000 EUR daună morală, 47 000

		EUR (minus suma de 3 228,72 EUR deja plătită de Consiliul Europei pentru asistență juridică) – cheltuieli de judecată și alte cheltuieli.
Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pe cauza Ceylan c. Turcia (n° 2) (№46454/99)	11.10.05	<p>Încălcarea prevederilor articolului 6 §; Încălcarea prevederilor articolului 10</p> <p>În ianuarie 1996 petiționarul a semnat un articol, intitulat <i>Emekçiler ve Kürtler</i> (Proletarii și Kurzii) care a fost publicat în ziarul <i>Demokrasi</i> (Democrația). Acest articol, publicat într-un context post-electoral, critica „Kurzii, proletarii și democrații” care nu au votat pentru partidul <i>HADER</i> (Partidul democrației poporului) care, după spusele petiționarului, apăra cel mai bine cauza „persoanelor care pierd în societate” adică Kurzii și muncitorii. De altfel, el invoca condițiile de război care au dominat în sud-estul țării ca fiind motivul situației actuale deplorabile în care se găsesc aceste pături ale populației.</p> <p>Inculpat de incitarea poporului la ură și ostilitate, pe baza unei distincții fondate pe apartenența la o rasă și la o regiune, petiționarul a fost condamnat la 17 decembrie 1996 de către Curtea de Securitate a Statului din Istanbul la doi ani privațiune de libertate și la plata unei amenzi. Curtea a mai ordonat, de asemenea, suspendarea editării ziarului <i>Demokrasi</i> timp de 10 zile. La cererea reclamatului și în schimbul unei cautiuni, acesta a beneficiat de o amânare a executării pedepsei sale.</p> <p>Petiționarul susținea că Curtea de Securitate a Statului care l-a judecat și condamnat nu constituia un „tribunal independent și imparțial” care ar fi putut să-i garanteze un proces echitabil, din cauza prezenței în componența sa a unui judecător militar; el considera acest fapt o încălcare a prevederilor articolului 6 § 1 (dreptul la un proces echitabil). De altfel, el invoca faptul că condamnarea sa penală i-a încălcat dreptul său la libertatea de exprimare, drept care este prevăzut de articolul 10 (libertatea de exprimare).</p> <p>Curtea a conchis în unanimitate încălcarea prevederilor articolului 6 § 1 privitor la lipsa de independență și imparțialitate a Curților de Securitate a Statului.</p> <p>Pe de altă parte, Curtea consideră că motivele invocate de către jurisdicțiile interne nu pot fi prin ele însele considerate ca suficiente pentru a justifica amestecul în dreptul petiționarului la libertatea de exprimare. Dacă unele fragmente ale articolului litigios schițează un tablou dintre cele mai negative ale Statului turc și conferă astfel textului o conotație ostilă, ele nu îndeamnă, totuși, la violență, nici la rezistență armată, nici la răscoală, și nu este vorba de un discurs al urii, ceea ce în ochii Curții este elementul esențial care trebuie luat în considerație.</p> <p>În plus, natura și gravitatea pedepselor aplicate sunt de asemenea elemente ce trebuie luate în considerație când e vorba de măsurile de proporționalitate ale amestecului. Din</p>

		<p>cauza condamnării sale, petiționarul a suferit restricții, în special în privința activităților sale politice. În consecință, Curtea conchide, în unanimitate, încălcarea prevederilor articolului 10.</p> <p>Cu titlu de reparație echitabilă, Curtea a alocat petiționarului 2 000 EUR – pentru daune morale și prejudiciu material, precum și 1 500 EUR –cheltuieli de judecată și alte cheltuieli.</p>
<p>Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului (Marea Cameră) pe cauza Hirst c. Regatul-Unit (Nº 2) (Nº74025/01)</p>	<p>06.10.05</p>	<p>1. Principalele fapte</p> <p>Petiționarul, John Hirst, este un cetățean britanic, în vârstă de 54 ani care își executa pedeapsa pe viață în închisoarea Rye Hill, din Warwickshire (Regatul Unit). La 25 mai 2004, el a fost eliberat condiționat.</p> <p>La 11 februarie 1980, d-l Hirst a pledat culpabil în cazul unei omucideri cu circumstanțe atenuante. El a fost condamnat la detenție pe viață, al cărei <i>tariff</i> (adică partea pedepsei ce corespunde imperativelor de represiune) a expirat la 25 iunie 1994. Totuși, petiționarul a continuat să fie ținut în detenție, Comisia de eliberare condiționată estimând că petiționarul mai reprezenta în continuare un risc pentru oameni.</p> <p>Articolul 3 al Legii din 1983 despre reprezentarea poporului îi interzicea d-lui Hirst, în calitatea sa de deținut condamnat, să voteze în cadrul alegerilor legislative sau municipale. Conform datelor prezentate de Guvernul britanic în aceeași situație se află aproximativ 48 000 de deținuți.</p> <p>Bazându-se pe articolul 4 al Legii din 1998 despre drepturile omului, petiționarul a sesizat Înalta Curte de Justiție (<i>High Court</i>) pentru a declara articolul 3 al Legii din 1983 incompatibil cu Convenția Europeană a Drepturilor Omului. <i>Divisional Court</i> a examinat cauza la 21 și 22 martie 2001, dar cererea persoanei interesate, precum și recursul său au fost respinse.</p> <p>2. Rezumatul hotărârii</p> <p>Plângerea</p> <p>Petiționarul se plângea, în calitatea sa de deținut condamnat, care-și ispășește pedeapsa, de privarea lui totală de dreptul la vot. El invocă articolul 3 al Protocolului Nº 1 la Convenție, articolul 14, precum și articolul 10 al Convenției.</p> <p>Decizia Curții</p> <p><u>Articolul 3 al Protocolului Nº 1 la Convenție</u></p> <p><u>Principii generale</u></p> <p>Curtea subliniază că drepturile garantate de articolul 3 al Protocolului Nº 1 sunt decisive pentru instaurarea și menținerea fundamentelor unei veritabile democrații administrate de către un stat de drept și că dreptul la vot este un drept și nu un privilegiu.</p> <p>Cu toate acestea, drepturile prevăzute în articolul 3 al Protocolului Nº 1 nu sunt absolute. Există limitări implicite și Statele care au ratificat Convenția Europeană a Drepturilor</p>

Omului (Statele contractante) trebuie să acorde o marjă de apreciere în cazul dat. Există numeroase metode de organizare și de determinare a funcționării sistemelor electorale și o multitudine de diferențe în cadrul Europei anume în ceea ce ține de evoluția istorică, diversitatea culturală și gândirea politică, altfel încât, în mod obligatoriu, îi revine fiecărui Stat contractant să integreze prevederile în propria sa viziune de democrație.

Totuși, limitele dreptului la vot trebuie să urmărească un scop legitim și să fie proporționale. Nici una din condițiile impuse, eventual, nu trebuie să împiedice libertatea de exprimare a poporului, în ce privește alegerea corpului legislativ – altfel spus, ele trebuie să reflecte, sau să nu contracareze, grija de a menține integritatea și eficacitatea unei proceduri electorale vizând determinarea voinței poporului prin intermediul sufragiului universal. Orice abatere de la principiul sufragiului universal riscă să submineze validitatea democratică a corpului legislativ astfel ales, precum și a legilor promulgate de către acesta. Excluderea cărorva grupuri sau categorii ale populației trebuie, în consecință, să corespundă cu principiile articolului 3 al Protocolului № 1.

În ceea ce-i privește pe deținuți în particular, Curtea subliniază că aceștia continuă în general să beneficieze de toate drepturile și libertățile fundamentale garantate de Convenție, cu excepția dreptului la libertate atunci când o detenție legală intră expres în câmpul de acțiune al articolului 5 (dreptul la libertate și la siguranță). Deci, nicidecum nu e cazul ca un deținut să fie decăzut din drepturile sale garantate de Convenție doar din motiv că acesta este privat de libertate ca urmare a unei condamnări. Totodată nu e loc în sistemul Convenției, care recunoaște toleranța și spiritul deschis drept caracteristici ale unei societăți democratice, pentru privațiunea automată de dreptul la vot bazându-se doar pe ceea ce ar putea influența opinia publică.

Această normă de toleranță nu împiedică o societate democratică să ia măsuri pentru a se proteja împotriva activităților care ar dăuna drepturilor și libertăților enunțate în Convenție. Articolul 3 al Protocolului № 1, care invocă capacitatea individului de a influența componența corpului legislativ, nu exclude deci aplicarea restricțiilor la drepturile electorale unei persoane care, de exemplu, a comis grave abuzuri în exercitarea unei funcții publice sau a cărui comportament a amenințat subminarea statului de drept sau a fundamentelor democrației. Măsura riguroasă ce o constituie privarea de dreptul la vot nu trebuie totuși aplicată lejer; de altfel, principiul de proporționalitate cere existența unei legături observabile și suficiente între sancțiune și comportament precum și situația persoanei în cauză. Ca și în

alte contexte, un tribunal independent, aplicând o procedură contradictorie, oferă o solidă garanție împotriva arbitrarului.

Scop legitim

Curtea amintește că articolul 3 al Protocolului № 1 nu precizează și nici nu limitează scopurile pe care o restricție trebuie să le vizeze. Guvernul britanic a informat că măsura în cauză are ca finalitate scopul de a preveni crima, deoarece ea sancționează comportamentul deținuților condamnați, precum și mărirea simțului civic și a respectului statului de drept. Curtea admite că articolul 3 al Legii din 1983 poate fi considerat ca înglobând aceste scopuri.

Proportionalitate

Guvernul mai aduce la cunoștință faptul că interdicția în cauză este în realitate puțin aplicată, deoarece ea nu vizează decât aproximativ 48 000 persoane, care au fost recunoscute culpabile de încălcări suficient de grave pentru a fi condamnate la o pedeapsă privativă de libertate, și nu cele care sunt în detenție provizorie sau lipsite de libertate pentru atentarea la autoritatea justiției sau neachitarea unei amenzi.

Curtea estimează, totuși, că numărul de 48 000 deținuți este mare și, prin urmare, nu am putea afirma că interdicția în cauză are un efect neglijabil. Pe lângă acestea, măsura dată vizează toate tipurile de pedeapsă cu închisoarea, de la o zi până la detenția pe viață, și infracțiuni, de la acte relativ minore până la actele cele mai grave. În plus, atunci când pronunță o condamnare, jurisdicțiile penale ale Angliei și a Țării Galilor nu menționează în nici un fel privarea de dreptul la vot și nu pare să existe o legătură directă între actele comise de o persoană și retragerea dreptului acesteia la vot.

În ceea ce privește însemnătatea ce urmează a fi acordată poziției adoptate de către puterea legislativă și judiciară din Regatul Unit, nimic nu denotă că Parlamentul ar fi încercat să evalueze diversele procentaje de prezență și să aprecieze proporționalitatea unei interdicții totale de a vota vizând deținuții condamnați. Nu am putea spune că deputații au organizat dezbateri pentru a aprecia dacă în prezent este justificat, în lumina politicii penale moderne și a normelor în vigoare privind drepturile omului, să aplice deținuților o astfel de restricție generală al dreptului lor la vot.

Este clar că natura restricțiilor ce se impun dreptului la vot al deținuților condamnați este, în general, considerată o problemă ce ține de Parlament și nu de tribunalele interne. Iată de ce jurisdicțiile interne nu au întreprins aprecierea proporționalității măsurii în cauză.

Privitor la existența sau lipsa unui consens în cadrul Statelor contractante, Curtea subliniază că, chiar dacă există un oarecare dezacord vis-a-vis de subiectul situației legale în câteva State, incontestabil, Regatul Unit nu este unicul care privează de dreptul la vot toți deținuții condamnați. Putem

chiar să spunem că legea britanică are un impact mai mic decât în alte State. Într-adevăr, comparativ cu ceea ce are loc în alte țări, aici nu numai sunt prevăzute excepții pentru persoanele care sunt condamnate la detenție pentru atentarea la autoritatea justiției sau neachitarea unei amenzi, dar pe lângă aceasta, spre deosebire de alte state, incapacitatea legală de vot este retrasă din moment ce persoana iese din închisoare. Totuși, numai un număr mic de State contractante privează total deținuții condamnați de dreptul la vot sau nu prevăd nici o dispoziție pentru a permite deținuților să voteze. Conform propriilor cifre ale Guvernului, numărul de State în acest caz nu depășește treisprezece. Cu toate acestea, faptul că nu e posibil de a găsi nici o abordare comună europeană a problemei în cauză, nu ar putea fi determinant pentru a rezolva problema dată.

În consecință, Curtea reafirmă că, dacă marja de apreciere este mare, ea nu este totuși nelimitată. În plus, chiar dacă situația a fost un pic ameliorată de Legea din 2000, care a acordat pentru prima dată dreptul la vot persoanelor aflate în detenție provizorie, articolul 3 al Legii din 1983 rămâne un instrument fără nuanță, care privează de dreptul la vot, garantat de Convenție, un mare număr de persoane fără a diferenția între ei. Această dispoziție se aplică automat deținuților condamnați care își ispășesc pedeapsa, indiferent de durata pedepsei și independent de natura sau de gravitatea infracțiunii pe care au comis-o și de situația lor personală. Nu putem evita să considerăm că o astfel de restricție generală, automată și nediferențiată a unui drept prevăzut de Convenție și având o importanță crucială depășește o marjă de apreciere acceptabilă, pe cât de largă ar putea fi ea, și este incompatibilă cu prevederile articolului 3 al Protocolului № 1. Ca urmare, Curtea conchide, douăsprezece voturi contra cinci, că a avut loc încălcarea prevederilor articolului 3 al Protocolului № 1.

Considerând că Statele contractante au adoptat un oarecare număr de metode diferite pentru a trata problema dreptului la vot al deținuților condamnați, Curtea lasă la dispoziția legislatorului britanic să aleagă modalitățile de garantare a drepturilor enunțate de articolul 3 al Protocolului № 1.

Articolul 10 și 14 al Convenției

Curtea consideră, după exemplul Camerei, că nici o problemă distinctă nu are tangență cu articolele 10 și 14.

Curtea conchide:

— douăsprezece voturi contra cinci, **încălcarea prevederilor articolului 3 al Protocolului № 1** (dreptul la alegeri libere) a Convenției Europene a Drepturilor Omului; și

— în unanimitate, că nici o problemă distinctă nu are tangență cu articolele 10 (libertatea de exprimare)

		<p>și 14 (interdicția discriminării) al Convenției.</p> <p>Aplicând articolul 41 (reparația echitabilă), Curtea, în unanimitate, consideră că constatarea încălcării constituie în sine o satisfacție echitabilă suficientă pentru prejudiciul moral adus petiționarului și decide, douăsprezece voturi contra cinci, alocarea a 23 200 EUR cheltuieli de judecată și alte cheltuieli petiționarului.</p>
Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pe cauza Ünsal Öztürk c. Turcia (№29365/95)	04.10.05	<p>Încălcarea prevederilor articolului 7; Încălcarea prevederilor articolului 10</p> <p>Petiționarul, Ünsal Öztürk, este proprietarul unei mici societăți, « <i>Yurt Books and Publishing</i> », care a publicat numeroase cărți în Turcia.</p> <p>Între anii 1991 și 1994, reclamatul a publicat câteva lucrări pe care Curtea de Securitate a Statului le-a considerat ca fiind o propagandă contra unității indivizibile a Statului. În majoritatea cazurilor, el a fost condamnat în baza Legii despre lupta contra terorismului (« Legea n° 3712 ») la privațiune de libertate de la șase luni la doi ani și la amenzi.</p> <p>Pedepsele sale cu închisoarea au fost reduse la amenzi ca urmare a modificărilor care au survenit în Legea despre lupta contra terorismului în octombrie 1995. În august 1997, a intrat în vigoare Legea n° 4304 despre amânarea hotărârilor judecătorești și executarea pedepselor ce se referă la infracțiunile comise înainte de 12 iulie 1997 în calitate de redactor șef și procedura penală în curs contra petiționarului a fost suspendată. Majoritatea cărților au fost confiscate.</p> <p>În total, petiționarul s-a aflat în închisoare 1 an, 5 luni și 20 zile și a plătit amenzi în valoare echivalentă cu 5 121 EUR.</p> <p>Petiționarul a invocat, în special, că condamnările sale succesive pentru difuzarea propagandei separatiste prin intermediul unor cărți nu erau previzibile în baza dreptului intern și trebuiau privite ca o încălcare a dreptului său la libertatea de exprimare și a dreptului său la respectul bunurilor ce-i aparțin. El invocă articolele 7 (nici o pedeapsă fără lege) și 10 (libertatea de exprimare) precum și articolul 1 al Protocolului n° 1 (dreptul la proprietate).</p> <p>Curtea estimează, ca și în alte cazuri precedente, reieșind din întrebări analoge, că condamnarea petiționarului, în calitate sa de editor, la o pedeapsă cu închisoarea în baza articolului 8 § 2 al Legii n° 3713, în versiunea sa în vigoare la momentul derulării faptelor, era incompatibilă cu principiul „nici o pedeapsă fără lege” prevăzut de articolul 7. În consecință, Curtea conchide, în unanimitate, încălcarea prevederilor articolului 7.</p> <p>Referitor la plângerile bazate pe articolul 10, Curtea, din motive practice, adoptă de asemenea o intervenție selectivă în analiza sa și nu ia în considerație decât procedura penală intentată împotriva petiționarului în baza articolului 8 § 2 al Legii n° 3713. Curtea estimează că nici condamnarea și nici</p>

		<p>pedeapsa aplicată petiționarului nu erau prevăzute de lege. Deci, a avut loc încălcarea prevederilor articolului 10 cât privește procedura penală grăbită împotriva petiționarului în calitate sa de editor.</p> <p>Curtea informează, de asemenea, că nu este cazul de a examina separat plângerile petiționarului bazate pe articolul 10 în ceea ce ține de condamnările sale în temeiul altor dispoziții de drept intern sau confiscarea unor lucrări în raport cu articolul 1 al Protocolului n° 1.</p> <p>Curtea alocă petiționarului 14 500 EUR pentru prejudiciu material, 3 000 EUR – daune morale și 15 000 EUR – cheltuieli de judecată și alte cheltuieli.</p>
Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pe cauza Leo Zappia c. Italia (№ 77744/01)	29.09.05	<p>Încălcarea prevederilor articolului 8</p> <p>Petiționarul, Leo Zappia, cetățean italian în vârstă de 48 ani, este actualmente deținut în închisoarea din Cuneo (Italia).</p> <p>În martie 2000, petiționarul a fost reținut în cadrul investigațiilor efectuate împotriva unei asociații de răufăcători cu caracter mafiot și încălcări ale Legii despre stupefiante. Prin decizia ministrului de Justiție, din 1 martie 2001 petiționarul a fost supus unui regim special de detenție prevăzut de articolul 41 <i>bis</i> al Legii despre organizarea penitenciară, care se abate de la condițiile fixate de către Legea despre administrarea penitenciară. Aplicând articolul 2 al deciziei ministrului de Justiție, directorul închisorii Reggio de Calabre a solicitat și a obținut din partea judecătorului investigațiilor preliminară autorizația de a controla corespondența petiționarului.</p> <p>Invocând articolul 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie), petiționarul a denunțat faptul controlului corespondenței sale.</p> <p>Curtea amintește că deja s-a pronunțat în trecut referitor la articolul 18 al Legii despre organizarea penitenciară care permite controlul corespondenței deținuților, concluzionând că această Lege nu poate fi considerată ca fiind o Lege în raport cu prevederile articolului 8 al Convenției. Ca urmare, Curtea conchide, în unanimitate, încălcarea prevederilor acestei dispoziții. Deoarece petiționarul nu a formulat nici o cerere privind satisfacția echitabilă, Curtea nu-i alocă cu acest titlu nici o sumă.</p>
Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pe cauza Veysel Turhan c. Turcia (№ 53648/00)	20.09.05	<p>Încălcarea prevederilor articolului 10</p> <p>Veysel Turhan este un cetățean turc, născut în 1968 și domiciliat la Siirt (Turcia), care l-a momentul derulării faptelor era președintele secției departamentale din Siirt al partidului politic <i>Halkın Emek</i> (Partidul muncitoresc al poporului).</p> <p>Petiționarul a fost acuzat, în baza articolului 312 §§ 2 și 3 al Codului Penal, de incitarea poporului la ură și ostilitate pe baza unei distincții fondate pe apartenența la o rasă și la o religie pentru că la 2 iunie 1998 acesta a dat un interviu</p>

		<p>telefonice în direct postului de televiziune ilegal <i>Med-TV</i>. În special petiționarului i s-a reproșat faptul că acesta a criticat politica economică pe care guvernarea o ducea și a susținut că „poporul kurd” era victima unei politici de asimilare.</p> <p>La 20 aprilie 1999, Curtea de Securitate a Statului din Diyarbakır l-a găsit vinovat de faptele care-i erau incriminate, și aplicând Legea n° 3713 despre lupta contra terorismului, l-a condamnat la un an și patru luni privațiune de libertate și la plata unei amenzi. La 2 noiembrie 1999, Curtea de Securitate a Statului a amânat luarea unei decizii referitor la acțiunea penală intentată împotriva petiționarului prin aplicarea articolului 1 al Legii care prevede amânarea hotărârilor judecătorești și executarea pedepselor ce se referă la infracțiunile comise înainte de 12 iulie 1997 prin intermediul presei scrise sau audiovizuale.</p> <p>Petiționarul susținea că urmărirea penală împotriva sa au atentat la dreptul său la libertatea de exprimare și, deci, au fost încălcate prevederile articolului 10 al Convenției.</p> <p>Curtea estimează că este clar că petiționarul se exprima în calitate sa de om politic, în cadrul rolului său de actor al vieții politice turce, el nu incita nici la utilizarea violenței, nici la rezistența armată, nici la răscoală. Curtea amintește că ea s-a mai pronunțat pe marginea unor astfel de cazuri similare cu cazul dat, în care ea a concluzionat încălcarea prevederilor articolului 10 al Convenției.</p> <p>În plus, Curtea atenționează că amânarea de care a beneficiat petiționarul a avut ca efect cenzurarea parțială a activităților sale și limitarea în mare măsură a aptitudinii de a expune public o critică, care își are locul său într-o dezbatere politică.</p> <p>În aceste condiții, Curtea conchide, în unanimitate, încălcarea prevederilor articolului 10. Deși d-l M. Turhan a fost informat despre posibilitatea sa de a prezenta o cerere de satisfacere echitabilă, acesta nu a prezentat-o în termenii fixați; în consecință, Curtea dispune nealocarea unei sume de bani cu acest titlu.</p>
<p>Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pe cauza Î.A. c. Turcia (N° 42571/98)</p>	<p>13.09.05</p>	<p><i>Neîncălcarea prevederilor articolului 10</i></p> <p>Petiționarul, Î. A., este cetățean turc născut în 1960 și care locuiește în Franța.</p> <p>Petiționarul, proprietar și conducător al casei de ediție Berfin, a publicat în noiembrie 1993 un roman, autorul căruia era Abdullah Rıza Ergüven, intitulat “<i>Yasak Tümceler</i>” (“Frazele interzise”) în care autorul aborda, într-un stil romancier, întrebări filosofice și teologice. Tirajul cărții era de 2 000 exemplare.</p> <p>Urmărit în baza articolului 175 §§ 3 și 4 al Codului Penal pentru ofensa adusă „lui Dumnezeu, Religiei, Profetului și Cărții Sacre” pe calea publicației, petiționarul a fost condamnat, la 28 mai 1996, de către tribunalul Instanței Mari din Istanbul la o pedeapsă de 2 ani privațiune de libertate,</p>

pedeapsă, care ulterior a fost redusă la o amendă echivalentă pe timpul acela la 16 dolari americani. Tribunalul și-a fondat decizia referindu-se la un raport de expertiză al cărții date și la un extras din carte unde autorul afirma că ”Careva din aceste cuvinte au fost, de altfel, inspirate într-un elan de exultare (fericire mare), în brațele lui Ayşe. (...) Trimisul lui Dumnezeu întrerupea postul cu un raport sexual, după cină și înainte de rugăciune. Mohammed nu interzicea raportul sexual cu o persoană moartă sau cu un animal viu”.

Apelul făcut de către petiționar a fost în zadar.

Petiționarul susținea că condamnarea sa penală a atentat la dreptul său la libertatea de exprimare și deci a avut loc încălcarea prevederilor articolului 10 (libertatea de exprimare) al Convenției.

Curtea estimează că condamnarea litigioasă constituie un amestec în dreptul petiționarului la libertatea de exprimare, acest amestec fiind prevăzut de către lege și urmarea scopuri legitime, adică protecția ordinii publice, a moralei și a drepturilor celorlalți.

Întrebarea care apare în fața Curții este de a ști dacă acest amestec era „necesar într-o societate democratică”, astfel, Curții revenindu-i să aprecieze interesele contradictorii ce țin de exercițiul a două libertăți fundamentale: pe de o parte, dreptul petiționarului să comunice publicului ideile sale referitor la teoria religioasă, și, de altă parte, dreptul altor persoane la respectul libertății lor de gândire, de conștiință și de religie.

În această ordine de idei, Curtea amintește că cei care aleg să-și exercite libertatea de a manifesta religia lor, indiferent dacă aparțin unei majorități sau unei minorități religioase, nu pot în mod rezonabil să se aștepte să se facă în afara oricărei critici. Ei trebuie să tolereze și să accepte respingerea de către alții a credințelor lor religioase și chiar propaganda altora a doctrinelor ostile credinței lor.

Totuși, în cazul dat nu este vorba doar de un fel de a spune care contrazice sau șochează, sau de o opinie „provocatoare”, dar e vorba despre un atac ofensator împotriva persoanei Profetului Islamului. În ciuda faptului că în societatea turcă, profund atașată de principiile de laicitate, există o oarecare toleranță în ceea ce privește critica dogmelor religioase, credincioșii ar putea, pe bună dreptate, să se simtă atacați într-o manieră nejustificată și ofensantă de careva fragmente ale lucrării litigioase.

În condițiile date, Curtea consideră că măsura litigioasă viza acordarea unei protecții împotriva atacurilor ofensatoare legate de chestiuni considerate sacre de către musulmani și deci, răspundea „unei necesități sociale imperioase”. Curtea ține cont, de asemenea, de faptul că jurisdicțiile turce nu au decis să confiște cartea în cauză și estimează, în consecință, că condamnarea la o amendă ne semnificativă pare a fi

		<p>proporționată scopurilor vizate de către măsura litigioasă.</p> <p>În consecință, Curtea conchide cu 4 voturi contra 3 neîncălcarea prevederilor articolului 10 al Convenției.</p>
<p>Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pe cauza Salov c. Ucraina (№65518/01)</p>	06.09.05	<p>1. Principalele fapte</p> <p>Petiționarul, Sergey Petrovich Salov, este cetățean al Ucrainei, născut în 1958 și domiciliat în Donetsk (Ucraina). Avocat de profesie, la perioada derulării faptelor, asigura apărarea intereselor lui Alexandru Moroz, candidat la postul de președinte al Ucrainei în cadrul alegerilor din 1999.</p> <p>La 30 și 31 octombrie 1999, d-l. Salov a distribuit o serie de exemplare a unei ediții speciale false a ziarului Parlamentului (<i>Verkhovna Rada</i>), <i>Holos Ukrayiny</i> (Ziarul „Vocea Ucrainei”), care conținea o declarație atribuită Președintelui Parlamentului și conform căreia Președintele Leonid Koutchma, care era candidat la alegerile președintelui, a decedat. La 1 noiembrie 1999, d-l. Salov a fost reținut și plasat în detenție pentru difuzarea noutăților false referitor la d-l. Koutchma.</p> <p>La 10 noiembrie 1999 petiționarul a depus o cerere de eliberare pe lângă Judecătoria districtului Voroshylovsky din Donetsk, care a fost respinsă la 17 noiembrie 1999.</p> <p>La 7 martie 2000, Judecătoria districtului, care nu a descoperit nici un element ce ar justifica faptul că petiționarul ar putea fi condamnat pentru infracțiunile de care era acuzat, a ordonat o anchetă suplimentară asupra circumstanțelor cazului.</p> <p>La 5 aprilie 2000, totuși, prezidiumul judecătoriei regionale a acceptat un <i>protest</i> depus de către procuror împotriva deciziei din 7 martie 2000 și a trimis cazul la judecare.</p> <p>Petiționarul a fost eliberat la 16 iunie 2000.</p> <p>La 6 iulie 2000, petiționarului i s-a aplicat o pedeapsă de cinci ani privațiune de libertate cu suspendare pentru crearea obstacolelor dreptului la vot al cetățenilor în scopul de a influența rezultatele alegerilor prin intermediul unei fraude. El a fost, de asemenea, privat de dreptul de a exercita profesia de avocat pentru o perioadă de trei ani și cinci luni.</p> <p>2. Rezumatul hotărârii</p> <p>Plângerea</p> <p>Petiționarul se plângea că el nu a fost imediat adus în fața unui judecător sau a unui magistrat care ar fi putut să controleze legalitatea reținerii sale.</p> <p>Totodată, petiționarul se plângea de faptul că el nu a beneficiat de un proces echitabil, în special, din motivul că prezidiumul judecătoriei regionale a anulat decizia din 7 martie 2000. El de asemenea avea dubii referitor la imparțialitatea judecătorului care a decis în cazul său, invocând faptul că legislația ucraineană și sistemul de finanțare a jurisdicțiilor din Ucraina nu prevede nimic împotriva riscului judecătorilor de a fi expuși la presiuni</p>

externe.

Petiționarul afirma că nu cunoștea dacă informația despre decesul candidatului Kouchma era autentică și că el a încercat să o verifice. De altfel, această informație nu a fost difuzată pe larg, deoarece el nu avea decât opt exemplare ale ziarului și nu vorbea decât cu un număr limitat de persoane.

El invoca articolele 5 § 3 (dreptul la libertate și la siguranță), 6 § 1 (dreptul la un proces echitabil) și 10 (libertatea de exprimare) ale Convenției.

Decizia Curții

Articolul 5 § 3

Curtea Europeană a Drepturilor Omului relevă faptul că petiționarul a fost reținut la 1 noiembrie 1999, dar legalitatea detenției sale nu a fost controlată de către Judecătoria decât la 17 noiembrie 1999, adică 16 zile mai târziu. Chiar dacă să admitem argumentul guvernului ucrainean, conform căruia petiționarul a contribuit la această amânare nedepunând o cerere de eliberare decât la 10 noiembrie, totuși reiese că privarea de libertate a petiționarului timp de șapte zile fără nici cel mai mic control din partea justiției depășea cadrul strictelor imperative de timp impuse de către Convenție. Astfel, Curtea consideră, în unanimitate, încălcarea prevederilor articolului 5 § 3.

Articolul 6 § 1

Curtea e de părere că dubiile expuse de către petiționar privitor la imparțialitatea judecătorului Judecătoriei districtului Kuybyshevsky din Donetsk pot fi considerate obiectiv justificate luând în considerație insuficiența garanțiilor legislative și financiare contra presiunilor externe care ar putea fi exercitate asupra judecătorilor care examinează o cauză, și în particular, absența unor astfel de garanții contra eventualelor presiuni exercitate de președintele Judecătoriei regionale, natura de constrângere a instrucțiunilor emise de prezidiumul Judecătoriei regionale și redactarea deciziilor interlocutorii pronunțate în cauza data.

Pe lângă aceasta, principiul posibilităților egale impune ca *protestul* depus de către procuror pe lângă prezidiumul Judecătoriei regionale din Donetsk să fie comunicat petiționarului și/sau avocatului său, care ar fi trebuit să dispună de o amânare rezonabilă pentru a se exprima la subiectul dat înainte ca acesta să fie examinat de către prezidiu. De altfel, prezidiul Judecătoriei regionale Donetsk ar fi trebuit să ofere petiționarului o copie a rezoluției sale pentru a-i acorda acestuia posibilități adecvate de a pregăti apărarea înainte de proces. În consecință, deoarece nimic din toate acestea nu a avut loc și nici petiționarul, nici avocații săi nu erau prezenți la examinarea protestului de către prezidiu, petiționarul a suferit un dezavantaj substanțial în raport cu adversarul său, Parchetul.

Totodată Curtea atrage atenția că jurisdicțiile interne nu au

răspuns suficient de motivat la întrebarea de ce Judecătoria districtului a decis la 6 iulie 2000 că petiționarul este culpabil de acuzarea de bază - crearea obstacolelor dreptului la vot al cetățenilor în timp ce din start nu dispunea de nici un element ce ar justifica condamnarea petiționarului pentru infracțiunile care i se incriminau. Absența unei decizii motivate de asemenea a împiedicat petiționarul să abordeze problemele sale la stadiul de apel.

În sfârșit, decizia prezidiumului Judecătoriei regionale din Donetsk de a examina cererea de reexaminare a deciziei din 7 martie 2000 depusă de către Parchet și de a anula această decizie o lună după adoptarea acesteia poate fi calificată ca arbitrară și capabilă să dăuneze echității procedurii.

În consecință, Curtea consideră că procedura penală, în ansamblul său, a fost lipsită de echitate, și ea conchide, în unanimitate, încălcarea prevederilor articolului 6 § 1 al Convenției.

Articolul 10

Curtea estimează că articolul litigios, care a fost publicat într-un exemplar al unui ziar fals, viza întrebări de ordin public: alegerile în general și susținerea unui candidat în special.

Articolul 10 garantează libera discuție și difuzare a informațiilor primite, chiar în cazul în care există dubii mari referitor la autenticitatea informațiilor în cauză. Considerând altfel, ar însemna să privăm oamenii de dreptul de a-și exprima sentimentele și opiniile lor referitor la declarații ce apar în *mass-media* și a limita astfel, într-o maniera nerezonabilă, libertatea de exprimare, în modul în care aceasta este prevăzută de articolul 10 al Convenției.

Curtea atrage atenția că petiționarul susține cu fermitate că nu cunoștea dacă informația în cauză era sau nu autentică la momentul în care el a discutat-o cu alte persoane. El a încercat să o verifice. În plus, impactul informației conținute în falsul număr al ziarului a fost de amploare mică, în măsura în care petiționarul nu dispunea decât de opt exemplare ale ziarului și el a vorbit despre aceasta cu un număr limitat de persoane, fapt care ar fi trebuit să fie luat în considerare de către jurisdicțiile interne. Garanțiile ce țin de libertatea de exprimare și libertatea de a discuta informațiile, pe care le consacra articolul 10 ar fi trebuit să fie de asemenea luate în considerație de către jurisdicțiile interne în cadrul examinării cauzei, având în vedere contextul particular al alegerilor președintelui.

Curtea reafirmă că natura și severitatea pedepselor impuse constituie, de asemenea, elemente care trebuie luate în considerație când e vorba despre aprecierea proporționalității unui amestec. În special, pedeapsa impusă petiționarului și radierea sa temporară din listele avocaților baroului constituiau sancțiuni foarte severe.

		<p>Curtea consideră că amestecul incriminat nu era necesar într-o societate democratică. În plus, decizia de a condamna petiționarul pentru discutarea unei informații referitor la președintele Koutchma difuzată într-un exemplar fals al unui ziar era evident disproporționată scopului legitim urmărit. De asemenea, Curtea, în unanimitate, constată încălcarea prevederilor articolului 10.</p> <p>Curtea Europeană a Drepturilor Omului a hotărât, în unanimitate, că a avut loc:</p> <ul style="list-style-type: none"> — încălcarea prevederilor articolului 5 § 3 (dreptul la libertate și la siguranță) al Convenției Europene a Drepturilor Omului, — încălcarea prevederilor articolului 6 § 1 (dreptul la un proces echitabil) și — încălcarea prevederilor articolului 10 (libertatea de exprimare). <p>Aplicând articolul 41 (reparație echitabilă), Curtea alocă petiționarului 227, 55 EUR prejudiciu material și 10 000 EUR daune morale.</p>
--	--	---

*

*

*

DECLARAȚIE

Decizia Consiliului Coordonator al Audiovizualului nr.75 din 18 octombrie 2005, prin care a fost acordată licența de emisie pentru exploatarea rețelei a III-a națională Companiei „Media Satelit” și a fost declarată nevalabilă licența de emisie a Companiei „Analitic Media Grup”, este, în opinia semnatarilor, în contradicție cu standardele internaționale în domeniu. Decizia respectivă a fost adoptată în condiții de insuficientă transparență, în grabă neclară și nejustificată, fapt care sugerează că interese de alt ordin decât cele prevăzute de legislația în vigoare au determinat aceste acțiuni ale CCA.

Atât la momentul adoptării Deciziei nr. 75 din 18 octombrie 2005, cât și până în acest moment, există dubii serioase asupra autenticității unor documente, care au stat la baza deciziei date.

CCA a declarat nevalabilă licența de emisie, care a fost eliberată mai puțin decât un an în urmă întreprinderii „Analitic Media Grup” S.A., fără să obțină o confirmare oficială a rezilierii contractului cu această organizație de la ЗАО „Первый канал. Всемирная сеть”. CCA nu deține nici alte confirmări că documentele cu semnătura persoanei responsabile și ștampila ЗАО „Первый канал. Всемирная сеть” sunt autentice, în condițiile în care există o scrisoare de la această organizație că documentele respective ar fi fost falsificate. Este evident că CCA nu are o justificare pentru acțiunile grăbite din cazul dat și era oportun să aștepte clarificarea faptelor.

În același timp, observăm că motivul legal inclus în Decizia nr. 75 din 18 octombrie 2005, pentru a declara licența „Analitic Media Grup” SA nevalabilă, este art. 17 (3) al Legii audiovizualului „Licența de emisie este netransmisibilă, iar modificarea ei se poate face numai de Consiliul Coordonator al Audiovizualului în condițiile prezentei legi” și art. 8, 8.1, 8.2, 8.3 și 8.4 ale Deciziei CCA nr. 46 din 11 iunie 2002, care stipulează că, dacă un nou acționar obține mai mult de 49% din acțiuni, dreptul rezultat din licența de emisie se stinge. Decizia CCA nr. 46 din 11 iunie 2002 nu a fost publicată în Monitorul Oficial. În plus, CCA nu a făcut trimitere la aceste argumente atunci când a declarat disponibilizată rețeaua III publică (Decizia nr. 65 din 13.09.2005), și nici la ședința din 18.10.2005, ceea ce poate fi atestat în baza procesului verbal nr. 25 al ședinței CCA din 18.10.2005.

Decizia CCA nr. 75 din 18 octombrie 2005 a fost publicată a doua zi într-o ediție specială a Monitorului Oficial (FĂRĂ NUMĂR!), lucru care este suspect.

În concluzie, Centrul Independent de Jurnalism, Asociația Presei Independente, Uniunea Jurnaliștilor, Comitetul pentru Libertatea Presei din Moldova consideră că schimbările recente în ceea ce privește rețeaua a III-a națională au fost făcute fără suficientă transparență și motivație legală. Există suspiciuni întemeiate că favorizarea noului proprietar de licență a fost determinată de relația acestuia cu actuala putere, care ar continua în felul acesta să-și extindă controlul și influența asupra mass-media din Republica Moldova.

Centrul Independent de Jurnalism
Asociația Presei Independente
Uniunea Jurnaliștilor
Comitetul pentru Libertatea Presei
Asociația Presei Electronice (APEL)

* * *

Acte normative:

Consiliul Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova

**Decizie despre anunțarea concursului pentru utilizarea
frecvențelor radio și a canalelor TV disponibilizate**

Nr.65 din 13.09.2005

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.123-125/408 din 16.09.2005

* * *

În legătură cu expirarea termenului de valabilitate a licențelor de emisie:

- nr.003222 din 03.09.2002 eliberată întreprinderii "Radio Maximum" SRL pentru postul de radio "Retro" (89,10 MHz din Chișinău și 106,1 MHz din Bender);

- nr.003231 din 03.09.2002 eliberată Companiei "Teleradio Găgăuzia" pentru postul de radio regional (102,1 MHz din Comrat, 104,6 MHz din Ceadîr-Lunga și 103,6 MHz din Vulcănești);

- nr.142 din 29.08.2000 eliberată Centrului de creație și cultură "Colinda" pentru studioul TV prin eter "Info-M" (canalul 7 din s.Cărpineni, r-nul Hîncești), și ținînd cont de Avizul Ministerului Dezvoltării Informaționale nr.01/1584 din 12.09.2005, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, în temeiul art.15 (3) și 17 (1), (4) din Legea audiovizualului nr.603-XIII din 03.10.1995,

DECIDE:

Art.1. Se anunță concursul pentru utilizarea frecvențelor radio și a canalelor TV disponibilizate cu următorii parametri:

FRECVENȚE RADIO:

Frecvența	P.A.R. maximă, dBW	Localitatea	Reducerea P.A.R. grade/dBW	Polari- zarea	Înălțimea efectivă maximală a antenei, m.
89,10 MHz	- 33,0 dBW	- Chișinău	330-60/28,0 dBW	Verticală	100
101,6 MHz	- 35,0 dBW	- Bender	160-30/28,0 dBW	Verticală	197

102,1 MHz - 37,0 dBW - Comrat	-	Orizontală	85
103,6 MHz - 23,0 dBW - Vulcănești	-	Verticală	106
104,6 MHz - 31,0 dBW - Ceadîr-Lunga	-	Verticală	143

CANALE TV:

Canalul	P.A.R. maximă, dBW	Localitatea	Reducerea P.A.R. grade/dBW	Polarizarea	Înălțimea efectivă maximală a antenei, m.
- 7	1,0 dBW	Cărpineni	-	Orizontală	15

- Rețeaua publică III TV cu acoperire de circa 90% din teritoriul Republicii Moldova.

Art.2. Parametrii frecvențelor radio și canalelor TV, condițiile de participare și criteriile de departajare a învingătorilor la concurs se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova."

Art.3. Ultima zi de prezentare a materialelor pentru concurs - 14 octombrie 2005.

Art.4. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită DELM (dl A.Cibotaru).

Președintele
Consiliului Coordonator
al Audiovizualului

Ion MIHAILO

Secretar interimar

Galina COPOȚ

Chișinău, 13 septembrie 2005.
Nr.65.

Str.M.Eminescu 28, MD-2012, Chișinău, Republica Moldova;
Tel.:(373-22) 27-75-51, fax.(373-22) 27-74-71
e-mail: cca_moldova@tmg.md
Website: www.cca.telemedia.md

CĂTRE

Președintele Consiliului Coordonator
al Audiovizualului din Republica Moldova,
Dl _____

CERERE

Organizația _____
(denumirea completă, statutul juridic)
persoană juridică, înregistrată la Camera Înregistrării de Stat a
Ministerului Dezvoltării Informaționale cu
nr. _____ din "____" _____ 200____,
Cod fiscal _____, Cod TVA _____,
tel.: _____, tel/fax: _____, E-mail: _____,
cont curent _____ în _____,
(denumirea băncii)
Codul băncii _____
în persoana _____,
(numele, prenumele, patronimicul, funcția, adresa, tel. etc.)

_____ care acționează în baza _____
(procurii, regulamentului, deciziei CA)
solicită înscrierea la concursul de obținere a licenței de emisie
pentru _____

(postul TV/radio prin eter, cablu, fir)
frecvența/canalul (de subliniat) _____ P.A.R.max _____
în localitatea _____

La cerere se anexează documentele prevăzute de "Conținutul dosarului de înscriere la concursul pentru obținerea licenței de emisie" (pe verso, cu indicarea numărului de pagini ale documentelor prezentate).

Președinte /Director _____
(semnătura) (numele, prenumele, patronimicul)

Nr. de ieșire a documentului _____

Din " _____ " _____

L.Ș.

Conținutul dosarului de înscriere
la concursul pentru obținerea licenței de emisie

1. Cererea de înscriere la concursul pentru obținerea licenței de emisie cu indicarea localității și frecvenței radio sau canalului TV solicitat.

2. Copia certificatului de înregistrare de stat a întreprinderii sau organizației.

3. Extras din Registrul de Stat al întreprinderilor și organizațiilor privind administratorul întreprinderii.

4. Certificatul eliberat de organul fiscal teritorial, prin care se confirmă lipsa de datorii la bugetul consolidat și la bugetul asigurărilor sociale de stat ori contractul sau acordul-memorandum de amânare sau eşalonare a plăților (originalul sau copia autenticată de notar sau organul care a eliberat).

5. Copia statutului întreprinderii fondatoare, autentificat în modul stabilit, în care trebuie să fie prevăzută și activitatea în domeniul audiovizualului (_____ pag.).

6. Statutul instituției audiovizuale, în conformitate cu statutul-model al instituției audiovizualului, cu indicarea telefoanelor, fax-urilor, E-mail, codului și adresei poștale etc. (_____ pag.).

7. Concepția instituției audiovizualului care ar reflecta: scopurile și sarcinile, timpul și volumul de emisie (inclusiv realizarea programelor proprii: tematica și ponderea lor), limba (limbile) de difuzare a programelor (în procente către volumul total de emisie), coloana sonoră și genul operelor muzicale incluse în emisie, genul emisiei (televiziune, radiodifuziune etc.), modul de transmisiune (prin eter, prin cablu, prin radioreleu, prin eter și cablu, prin satelit etc.), raza de emisie și componența auditoriului, volumul mediu de emisie zilnică, etapele de realizare a proiectului, asigurarea economică a proiectului, resursele umane și experiența solicitantului în domeniul audiovizualului, rezultatele investigării interesului populației față de programul realizat (_____ pag.).

8. Grila de emisie (zilnică) a programelor pentru posturile TV și radio prin eter, indicându-se limbile de difuzare (_____ pag.).

9. Lista echipamentelor tehnice preconizate pentru utilizare, cu indicarea principalilor parametri (_____ pag.).

10. Declarația privind participarea (neparticiparea) directă sau indirectă cu capital în fondurile statutare ale altor societăți (în procente) (_____ pag.).

11. Lista surselor de finanțare a proiectului cu anexarea documentelor, care garantează posibilitatea realizării acestuia (_____ pag.).

12. Avizul administrației publice locale (pentru studiourile TV prin

cablu) (___pag.).

13. Decizia (ordinul) fondatorului de numire în funcție a conducătorului instituției audiovizuale. Datele biografice ale acestuia (_____pag.).

14. Denumirea instituției audiovizualului, datele de identificare (grafica siglei studioului TV, înregistrarea semnalelor sonore ale postului de radio).

15. Declarația solicitantului privind numărul de abonați și taxa de abonament pentru o lună (pentru TV codificată sau prin cablu și radio fir) (_____pag.).

16. Bonul de plată pentru consultații la CCA (conform contractului).

Notă.

1. Actele se prezintă în limba oficială a Republicii Moldova.

2. Materialele incluse în pp.1, 6-10, 13-15 trebuie să fie semnate, șampilate, indicându-se data când au fost prezentate la CCA.

3. Copiile documentelor stipulate în pp.2, 3, 11 și 16 se prezintă împreună cu originalul (care, după verificare, se restituie solicitantului).

4. Documentele incluse în pp.7, 8, 9, 13 se prezintă împreună cu 10 copii.

5. Colaboratorul CCA, care recepționează documentele, înmânează solicitantului recipisa respectivă.

CRITERIILE

de departajare a învingătorilor la concursul
pentru obținerea licenței de emisie

1. Originalitatea concepției de program și a grilei de emisie prin care se asigură dezvoltarea audiovizualului autohton.

2. Crearea rețelei cu acoperire teritorială largă (imediată sau în perspectivă).

3. Ponderea producției audiovizuale proprii (în procente) în grila de emisie, diversitatea programelor.

4. Ponderea producției audiovizuale autohtone în volumul total al emisieii.

5. Prioritatea (în procente) a emisiunilor difuzate în limba oficială a Republicii Moldova.

6. Asigurarea pluralismului de opinii, favorizarea liberei concurențe în programele preconizate.

7. Propagarea valorilor general-umane: onestitate, compasiune, filantropie, prietenie, respect față de memoria înaintașilor, dragoste față de țară și plai, grijă pentru mediul ambiant, patriotism etc.

8. Propagarea culturii naționale a poporului moldovenesc, etniilor conlocuitoare, precum și a culturii universale.

9. Prioritatea programelor instructiv-educative, artistice și pentru copii.

10. Abordarea problemelor privind instruirea profesională, modul sănătos de viață, combaterea violenței, sadismului și pornografiei.

11. Prevederea în grila de emisie a producției audiovizuale europene.

12. Reflectarea în programele audiovizuale a poziției diverselor grupuri sociale.

13. Garanțiile privind respectarea Codului deontologic al jurnalistului.

14. Respectarea strictă a legislației, obținerea premiilor la diverse concursuri în perioada anterioară de activitate în domeniul audiovizualului.

15. Respectarea strictă a Legii cu privire la publicitate și a Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe.

16. Experiența echipei redacționale în domeniul audiovizualului.

17. Dotarea cu echipament de performanță și aplicarea tehnologiilor

audiovizuale avansate, volumul investițiilor preconizate pentru realizarea emisiei.

Consiliul Coordonator
al Audiovizualului

*

*

*

**Consiliul Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova
Decizie cu privire la eliberarea licențelor
de emisie unor întreprinderi**

Nr.74 din 18.10.2005

Monitorul Oficial al R.Moldova, ediție specială din 19.10.2005

* * *

Ca urmare a examinării cererilor depuse și în conformitate cu prevederile art.25 din Legea audiovizualului nr.603-XIII din 03.10.1995, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art.1. Se eliberează licențe de emisie:

Întreprinderii "INVENT" SRL din or.Ocnița (director dl Groppa Ion), pentru studioul TV prin cablu "O-TV" din orașul Ocnița și se permite extinderea ariei acestui studiou asupra satelor Bîrnova, Ocnița, r-nul Ocnița;

Întreprinderii "LV-Topal" SRL din or.Basarabeasca (director dl Topal Vladimir), pentru studioul TV prin cablu "Bas-TV" din aceeași localitate;

Întreprinderii "ȘTEFADMAR" SRL din or.Sîngera (director dl Apreotesei Adrian), pentru studioul TV prin cablu "Floreni TV" din satul Floreni r-nul Anenii Noi;

Întreprinderii "VIDEOVOX-TV" SRL din s.Larga Nouă, r-nul Cahul (director dl Machedon Victor), pentru studioul TV prin cablu "VIDEOVOX-TV" din comunele Larga Nouă și Cucoara, r-nul Cahul;

Întreprinderii "NICALMOL" SRL din s.Gotești, r-nul Cantemir (director dl Cernica Sergiu), pentru studioul TV prin cablu "NICALMOL" din aceeași localitate;

Întreprinderii "RASV-TV" SRL din or.Căușeni (director dl Vrabie Ruslan), pentru studioul TV prin cablu "RASV-TV" din aceeași localitate;

Întreprinderii "SATEL-NET" SRL din s.Grimăncăuți, r-nul Briceni (director dl Berzoi Vasile), pentru studioul TV prin cablu "Ines-TV" din s.Inești, r-nul Telenești.

Art.2. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Departamentul expertiză, licențiere și monitorizare (dl Cibotaru A.).

PREȘEDINTELE
CONSILIULUI COORDONATOR AL
AUDIOVIZUALULUI

Ion MIHAILO

SECRETAR

Constantin BÎRCĂ

Chișinău 18 octombrie 2005.
Nr.74.

*

*

*

Consiliul Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova

**Decizie privind bilanțul concursului pentru utilizarea
frecvențelor radio și a canalelor TV disponibilizate,
anunțat de CCA prin decizia nr.65 din 13.09.2005**

Nr.75 din 18.10.2005

Monitorul Oficial al R.Moldova, ediție specială din 19.10.2005

* * *

În temeiul art.15 (3), 16 (1), 17 (3), (4) din Legea audiovizualului nr.603-XIII din 03.10.1995 și art.8, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4 din Decizia CCA nr.46 din 11.06.2002, la 13 septembrie 2005, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a anunțat concursul pentru utilizarea frecvențelor radio și a canalelor TV disponibilizate.

În conformitate cu opiniile enunțate în cadrul dezbaterilor în ședință publică și cu rezultatele votării, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art.1. Învingător la concursul anunțat la 13 septembrie 2005 pentru utilizarea frecvențelor radio 89,10 MHz, 33,0 dBW, Chișinău și 101,6 MHz, 35,0 dBW, Bender, se declară "Radio Maximum" SRL din Chișinău pentru postul "Retro".

Art.2. Învingător la concursul anunțat la 13 septembrie 2005 pentru utilizarea frecvențelor radio 102,1 MHz, 37,0 dBW, Comrat, 103,6 MHz, 23,0 dBW, Vulcănești și 104,6 MHz, 31,0 dBW, Ceadâr-Lunga, se declară Compania Regională "Teleradio Găgăuzia" din Comrat.

Art.3. Învingător la concursul anunțat la 13 septembrie 2005 pentru utilizarea canalului 7 TV, 1,0 dBW, Cărpineni, se declară Centrul de Creație și Cultură "Colinda" din Chișinău pentru studioul "Info-M".

Art.4. În baza prevederilor menționate în art.17 (3) din Legea audiovizualului nr.603-XIII din 03.10.1995 și a art.8, 8.1, 8.2, 8.3 și 8.4 din Decizia CCA nr.46 din 11 iunie 2002, licența de emisie nr.013410 din 22.12.2004, eliberată întreprinderii "ANALITICMEDIA-GRUP" SA se declară nevalabilă.

Art.5. Învingător la concursul anunțat la 13 septembrie 2005 pentru utilizarea rețelei publice III TV cu acoperire de circa 90% din teritoriul Republicii Moldova, se declară "Media Satelit" SRL din Chișinău pentru studioul "Pervii canal Moldova".

Art.6. Se aprobă contractul încheiat între ЗАО "Первый канал. Всемирная сеть" și S.C. "Media Satelit" SRL din 06 septembrie 2005.

Art.7. Rezultatele concursului se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

Art.8. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Departamentul expertiză, licențiere și monitorizare (dl Cibotaru A.) și Secretarul CCA (dl Bîrcă C.).

PREȘEDINTELE
CONSILIULUI COORDONATOR AL
AUDIOVIZUALULUI

Ion MIHAILO

SECRETAR

Constantin BÎRCĂ

Chișinău 18 octombrie 2005.
Nr.75.

*

*

Consiliul Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova

**Decizie despre încălcarea legislației din domeniu de către
studiourile de televiziune "Canal X" din or.Briceni și
"Eni Ai" din or.Comrat**

Nr.76 din 18.10.2005

Monitorul Oficial al R.Moldova, ediție specială din 19.10.2005

* * *

Derogările de la prevederile actelor legislative din domeniul audiovizualului, comise de studioul TV prin eter "Canal-X" din or.Briceni, au provocat nemulțumiri în rândurile locuitorilor din regiune, care s-au adresat cu o petiție colectivă Consiliului raional Briceni. Respectivul, prin scrisoarea nr.526 din 02 august 2004, a solicitat CCA efectuarea unui control privind activitatea studioului în cauză. Ca urmare, la ședința CCA din 09 noiembrie 2004, prin Decizia nr.65, directorul instituției, dl.P.Condrațchii, a fost atenționat asupra necesității respectării stricte a condițiilor licenței de emisie, formulate în conformitate cu stipulările legislației din domeniu. Ca urmare, dînsul a prezentat o nouă grilă de programe, în care ponderea emisiunilor originale constituia 30% din volumul total de emisie, iar cota emisiunilor realizate în limba de stat atingea 65% din volumul emisie originale. La mai puțin de un an, din motiv că studioul TV prin eter "Canal-X" din or.Briceni continuă să comită derogările depistate anterior, Consiliul raional Briceni s-a adresat repetat CCA, cu rugămintea să monitorizeze activitatea studioului nominalizat.

Astfel, la 15 septembrie curent a fost monitorizată grila de emisie a studioului TV prin eter "Canal X" din or.Briceni (întreprinderea fondatoare "Canal X" SRL), constatîndu-se următoarele:

- Nu se respectă grila de emisie, aprobată de CCA prin Decizia nr.41 din 12 mai 2005 (condițiile licenței de emisie nr.003213 din 03.09.2002, p.3.1, lit.a, b);

- Nu se respectă art.34 din Statutul Consiliului Coordonator al Audiovizualului (în intervalul de timp 15.00-23.00 a fost difuzată doar o singură emisiune proprie cu durata de 25 min., ceea ce constituie 6% din volumul de emisie monitorizat (în loc de 30%);

- În locul retransmiterii emisiunilor posturilor indicate în grila de emisie: "Național TV", "N 24", "Favorit TV", "Moldova 1", se retransmit programele canalelor "Rossia", "Pervii canal" "STB" și "Novii canal", cu proprietarii cărora nu sînt încheiate contracte (nu se respectă art.47 din Legea audiovizualului și condițiile licenței de emisie nr.003213 din 03.09.2002, p.3.1, lit.c).

La 02 septembrie 2005, prin scrisoarea nr.18.5-3d/2005.07, Procuratura UTA Găgăuzia a înaintat CCA pentru examinare procesul-verbal cu privire la contravenția administrativă comisă de studioul "Eni Ai" din or.Comrat, în persoana directorului Vladimir Lazarev.

În document se constata că instituția în cauză a difuzat la 22.08.2005 și în următoarele trei zile anunțul Întreprinderii Individuale "IACHIMOV E." cu următorul conținut "Открываем визы в Чехию и трудоустраиваем на работу", ceea ce contravine Hotărîrii Guvernului nr.1077 din 20.11.1997 "Cu privire la angajarea provizorie a lucrătorilor migranți", în care se stipulează că informațiile și anunțurile despre organizarea angajării temporare la munca peste hotare pot fi difuzate de mass-media doar la cererea agenților economici, care posedă licență pentru dreptul de a desfășura acest gen de activitate.

Procuratura UTA Găgăuzia a stabilit însă că Î.I. "IACHIMOV E." nu dispune de nici un fel de documente care i-ar permite activitatea de antreprenariat în domeniul menționat.

Astfel, directorul întreprinderii "Eni Ai" SRL a comis o încălcare prevăzută de art.142 (4) a Codului contravențiilor administrative.

În temeiul celor constatate și în conformitate cu art.41, 42 din Legea audiovizualului nr.603-XIII din 03.10.1995, Hotărîrea Guvernului nr.1077 din 20.11.1997 "Cu privire la angajarea provizorie a lucrătorilor migranți", Consiliul Coordonator al Audiovizualului,

DECIDE:

Art.1. Se avertizează public directorul întreprinderii "Canal X" S.R.L. - dl Condrațchii Petru pentru nerespectarea art.47 din Legea audiovizualului, art.34 (e) din Statutul CCA și pct.3.1 lit.a, b, c din condițiile licenței de emisie nr.003213 din 03.09.2002 (procesul-verbal din 16.09.2005 se anexează).

Art.2. Se obligă directorul întreprinderii "Canal X" S.R.L., dl Condrațchii Petru, în termen de o lună, să lichideze derogările menționate și să prezinte CCA spre aprobare o nouă grilă de emisie, care ar corespunde stipulărilor legislației în vigoare.

Art.3. Se avertizează public directorul întreprinderii "Eni Ai" S.R.L. - dl Lazarev Vladimir pentru difuzarea publicității cu încălcarea prevederilor legale (procesul-verbal din 02.09.2005 se anexează).

Art.4. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Departamentul ELM (dl A.Cibotaru) și consilierul-jurist al CCA (dl M.Ōțel).

PREȘEDINTELE

CONSILIULUI COORDONATOR AL
AUDIOVIZUALULUI

Ion MIHAILO

SECRETAR

Constantin BÎRCĂ

Chișinău 18 octombrie 2005.
Nr.76.

* * *

**Consiliul Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova
Decizie despre anunțarea concursului pentru utilizarea
frecvențelor radio și a canalelor TV disponibile**

Nr.79 din 18.10.2005

Monitorul Oficial al R.Moldova, ediție specială din 19.10.2005

* * *

În temeiul art.15 (3), 16 (1) și 17 din Legea audiovizualului nr.603-XIII din 03.10.1995 și ținînd cont de avizele Ministerului Dezvoltării Informaționale nr.01/1601 din 16.09.2005 și nr.01/1838 din 13.11.2005, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art.1. Se anunță concursul pentru utilizarea frecvențelor radio și a canalelor TV disponibile, cu următorii parametri:

Frecvențele radio	P.A.R. maximă, dBW	FRECVENȚE Localitatea	RADIO: Reducerea P.A.R. grade/dBW	Polarizarea	Înălțimea efectivă maximală a antenei, m.
66,41 MHz	- 24,0 dBW	- Chișinău	-	Verticală	160
67,79 MHz	- 23,0 dBW	- Soroca	-	Verticală	169

68,30	MHz	- 28,0	dBW	- Cahul	-	Verticală	50
70,46	MHz	- 14,9	dBW	- Călărași	-	Verticală	30
71,39	MHz	- 22,0	dBW	- Drochia	185-195/17,0	Verticală	80
90,40	MHz	- 32,5	dBW	- Cahul	80-120/20,5	Verticală	289
93,60	MHz	- 13,4	dBW	- Edineț	-	Verticală	170
97,70	MHz	- 23,0	dBW	- Chișinău	40-50/18,0	Verticală	150
98,00	MHz	- 34,0	dBW	- Comrat	-	Verticală	100
101,2	MHz	- 23,0	dBW	- Trifești	-	Verticală	271
102,7	MHz	- 17,0	dBW	- Vulcănești	-	Verticală	111
102,9	MHz	- 25,0	dBW	- Anenii Noi	130-140/23,0		
					290-330/19,0	Orizontală	71
104,4	MHz	- 24,0	dBW	- Anenii Noi	210-300/16,5	Orizontală	87
105,4	MHz	- 20,0	dBW	- Edineț	100-140/10,0		
					340-0/16,0	Verticală	166
106,0	MHz	- 20,0	dBW	- Rogojeni (Șoldănești)	-	Orizontală	141
107,1	MHz	- 20,0	dBW	- Sarata Galbenă (Hîncești)	-	Verticală	74

Canalele TV	P.A.R. maximă, dBW	Localitatea	CANALE TV:		Polarizarea	Înălțimea efectivă maximă a antenei, m.
			Reducerea P.A.R. grade/dBW			
- 9	13,0	Cimișlia	-		Verticală	182
- 21	24,8	Costești (Rîșcani)	185-195/20,0		Verticală	210
- 23	15,0	Corteni	-		Orizontală	144
- 24	34,0	Bălți	-		Verticală	140
- 25	24,5	Leova	145-225/15,0		Verticală	50
- 27	25,5	Căinari	230-240/23,5		Orizontală	50
- 30	14,0	Valea Perjei	-		Verticală	75
- 35	25,0	Lipcani	-		Orizontală	146
- 37	35,0	Ungheni-Cetireni	200-300/30,0		Orizontală	363
- 38	15,0	Tvardița	-		Verticală	126
- 41	22,2	Ocnița	-		Verticală	40
- 42	23,0	Nisporeni	-		Verticală	253
- 45	15,0	Sipoteni (Călărași)	-		Verticală	97
- 47	25,4	Soroca	-		Verticală	149
- 49	20,0	Fălești	-		Verticală	30
- 50	37,0	Cimișlia	-		Orizontală	252
- 51	22,0	Căușeni	-		Verticală	100
- 51	35,0	Orhei	-		Verticală	201
- 52	25,5	Glodeni	69-119/17,5		Verticală	75
- 52	23,0	Ștefan-Vodă	-		Verticală	105
- 52	19,0	Ustia (Dubăsari)	-		Verticală	30
- 53	33,0	Căușeni	-		Orizontală	198
- 57	37,0	Trifești	20-30/36,0 60-80/31,0 100-110/23,7		Orizontală	381
- 41	25,3	Vulcănești	-		Orizontală	50
- 43	30,0	Chișinău	-		Orizontală	317

MMDS:

- 11 canale în banda 2200-2293 MHz - Nisporeni
- 24 canale în banda 2500-2700 MHz - Tomai (Ceadîr-Lunga)

Art.2. Parametrii frecvențelor radio și ai canalelor TV, condițiile de participare și criteriile de departajare a învingătorilor la concurs se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

Art.3. Termenul limită de prezentare a documentelor pentru concurs - 22 noiembrie 2005.

Art.4. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Secretarul CCA (dl.C.Bîrcă).

PREȘEDINTELE
CONSILIULUI COORDONATOR AL
AUDIOVIZUALULUI

Ion MIHAILO

SECRETAR

Constantin BÎRCĂ

Chișinău 18 octombrie 2005.
Nr.79.

CĂTRE

Președintele Consiliului Coordonator
al Audiovizualului din Republica Moldova,
Dl _____

CERERE

Organizația _____
(denumirea completă, statutul juridic)
persoană juridică, înregistrată la Camera Înregistrării de Stat al
Ministerului Dezvoltării Informaționale cu
nr. _____ din " _____ " _____ 200 _____,
Cod fiscal _____, Cod TVA _____,
tel.: _____, tel/fax: _____, E-mail: _____,
cont curent _____ în _____,
(denumirea băncii)
_____ Codul băncii _____
în persoana _____,
(numele, prenumele, patronimicul, funcția, adresa, tel. etc.)

care acționează în baza _____
(procurii, regulamentului, deciziei CA)
solicită înscrierea la concursul de obținere a licenței de emisie
pentru _____
(postul TV/radio prin eter, cablu, fir)
frecvența/canalul (de subliniat) _____ P.A.R.max _____
în localitatea _____

La cerere se anexează documentele prevăzute de "Conținutul dosarului de înscriere la concursul pentru obținerea licenței de emisie" (pe verso, cu indicarea numărului de pagini ale documentelor prezentate).

Președinte /Director _____
(semnătura) (numele, prenumele, patronimicul)

Nr. de ieșire a documentului _____
Din " _____ " _____

L.Ș.

CRITERIILE
de departajare a învingătorilor la concursul

pentru obținerea licenței de emisie

1. Originalitatea concepției de program și a grilei de emisie prin care se asigură dezvoltarea audiovizualului autohton.
2. Crearea rețelei cu acoperire teritorială largă (imediată sau în perspectivă).
3. Ponderea producției audiovizuale proprii (în procente) în grila de emisie, diversitatea programelor.
4. Ponderea producției audiovizuale autohtone în volumul total al emisiei.
5. Prioritatea (în procente) a emisiunilor difuzate în limba oficială a Republicii Moldova.
6. Asigurarea pluralismului de opinii, favorizarea liberei concurențe în programele preconizate.
7. Propagarea valorilor general-umane: cinste, compasiune, filantropie, prietenie, respect față de memoria înaintașilor, dragoste față de țară și plai, grijă pentru mediul ambiant, patriotism etc.
8. Propagarea culturii naționale a poporului moldovenesc, etniilor conlocuitoare, precum și a culturii universale.
9. Prioritatea programelor instructiv-educative, artistice și pentru copii.
10. Abordarea problemelor privind instruirea profesională, modul sănătos de viață, combaterea violenței, sadismului și pornografiei.
11. Prevederea în grila de emisie a producției audiovizuale europene.
12. Reflectarea în programele audiovizuale a poziției diverselor grupuri sociale.
13. Garanțiile privind respectarea Codului deontologic al jurnalistului.
14. Respectarea strictă a legislației, obținerea premiilor la diverse concursuri în perioada anterioară de activitate în domeniul audiovizualului.
15. Respectarea strictă a Legii cu privire la publicitate și a Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe.
16. Experiența echipei redacționale în domeniul audiovizualului.
17. Dotarea cu echipament de performanță și aplicarea tehnologiilor audiovizuale avansate, volumul investițiilor preconizate pentru realizarea emisiei.

CONSILIUL COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI

Nomenclatorul documentelor pentru
participare la concurs și obținerea licenței de emisie

1. Cererea de înscriere la concursul pentru obținerea licenței de emisie cu indicația localității și frecvenței radio sau canalului TV solicitat.
2. Copia certificatului de înregistrare de stat a întreprinderii sau organizației.
3. Extras din Registrul de Stat al Întreprinderilor și Organizațiilor privind administratorul întreprinderii.
4. Certificatul eliberat de organul fiscal teritorial, prin care se confirmă lipsa de datorii la bugetul consolidat și la bugetul asigurărilor sociale de stat ori contractul sau acordul-memorandum de amânare sau eşalonare a plăților (originalul sau copia autenticată de notar sau organul care a eliberat).
5. Copia statutului întreprinderii fondatoare, autentificat în modul stabilit, în care trebuie să fie prevăzută și activitatea în domeniul audiovizualului (_____pag).
6. Statutul instituției audiovizuale, în conformitate cu statutul-model al instituției audiovizualului, cu indicarea

telefoanelor, fax-urilor, E-mail, codului și adresei poștale etc. (_____pag).

7. Concepția instituției audiovizualului care ar reflecta: scopurile și sarcinile, timpul și volumul de emisie (inclusiv realizarea programelor proprii: tematica și ponderea lor), limba (limbile) de difuzare a programelor (în procente către volumul total de emisie), coloana sonoră și genul operelor muzicale incluse în emisie, genul emisiei (televiziune, radiodifuziune etc.), modul de transmisiune (prin eter, prin cablu, prin radioreleu, prin eter și cablu, prin satelit etc.), raza de emisie și componența auditoriului, volumul mediu de emisie zilnică, etapele de realizare a proiectului, asigurarea economică a proiectului, resursele umane și experiența solicitantului în domeniul audiovizualului, rezultatele investigării interesului populației față de programul realizat (_____pag).

8. Grila de emisie (zilnică) a programelor pentru posturile TV și radio prin eter, indicându-se limbile de difuzare (_____pag).

9. Lista echipamentelor tehnice preconizate pentru utilizare, cu indicarea principalilor parametri (_____pag).

10. Declarația privind participarea (neparticiparea) directă sau indirectă cu capital în fondurile statutare ale altor societăți (în procente) (_____pag).

11. Lista surselor de finanțare a proiectului cu anexarea documentelor, care garantează posibilitatea realizării acestuia (_____pag).

12. Avizul administrației publice locale (pentru studiourile TV prin cablu) (_____pag.)

13. Decizia (ordinul) fondatorului de numire în funcție a conducătorului instituției audiovizuale. Datele biografice ale acestuia (_____pag).

14. Denumirea instituției audiovizualului, datele de identificare (grafica siglei studioului TV, înregistrarea semnalelor sonore ale postului de radio)

15. Declarația solicitantului privind numărul de abonați și taxa de abonament pentru o lună (pentru TV codificată sau prin cablu și radio fir) (_____pag).

16. Declarația solicitantului privind cunoașterea Legii Audiovizualului, a Statutului Consiliului Coordonator al Audiovizualului, a altor documente care reglementează domeniul;

17. Bonul de plată pentru consultații la CCA (conform contractului).

Notă.

1. Actele se prezintă în limba oficială a Republicii Moldova.

2. Materialele incluse în pp.1, 6-10, 13-15 trebuie să fie semnate, ștampilate, indicându-se data când au fost prezentate la CCA.

3. Copiile documentelor stipulate în pp.2, 3, 11 și 17 se prezintă împreună cu originalul (care, după verificare, se restituie solicitantului).

4. Documentele incluse în pp.7, 8, 9, 13 se prezintă împreună cu 10 copii.

5. Colaboratorul CCA, care recepționează documentele, înmânează solicitantului recipisa respectivă.

*

*

*

COMISIA ELECTORALĂ CENTRALĂ

Hotărîre cu privire la aprobarea Codului de conduită privind modul de desfășurare și reflectare a campaniei electorale

Nr.1362 din 28.10.2005

* * *

În conformitate cu art.18 alin.(2) și art.22 din Codul electoral, Comisia Electorală Centrală HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Codul de conduită privind modul de desfășurare și reflectare a campaniei electorale (se anexează).

2. Se stabilește termenul de cinci zile pentru semnarea prezentului Cod de către reprezentanții împuterniciți ai partidelor, altor organizații social-politice, blocurilor electorale, mijloacelor de informare în masă, asociațiilor obștești specializate în alegeri cel puțin 5 ani sau acreditate în calitate de observatori.

3. Partidele, organizațiile social-politice, blocurile electorale, mijloacele de informare în masă, asociațiile obștești vor delega câte un reprezentant în calitate de membru în Consiliul de monitorizare.

PREȘEDINTELE

COMISIEI ELECTORALE CENTRALE

Petru RAILEAN

SECRETARUL

COMISIEI ELECTORALE CENTRALE

Valentin VIZANT

Chișinău, 28 octombrie 2005.

Nr.1362.

Aprobat
prin hotărîrea Comisiei
Electorale Centrale
nr.1362 din 28 octombrie 2005

CODUL DE CONDUITĂ
privind modul de desfășurare și reflectare
a campaniei electorale

Noi, reprezentanții împuterniciți ai partidelor, altor organizații social-politice, blocurilor electorale, mijloacelor de informare în masă, alți subiecți implicați în campania electorală, pornind de la scopurile și principiile alegerilor libere și corecte,

conștienți de importanța alegerilor pentru stabilirea unei societăți democratice,

interesați de desfășurarea procesului electoral într-un mod democratic,

conștienți de necesitatea depășirii climatului dominant de neîncredere între partide,

hotărîți să consolidăm garanțiile pentru desfășurarea unor alegeri libere și corecte, am convenit asupra următoarelor:

Art.1. Obiectul și sfera de reglementare

Codul de conduită privind modul de desfășurare și reflectare a campaniei electorale, denumit în continuare Cod, reglementează normele de conduită între partide, alte organizații social-politice, blocuri electorale, candidații independenți la funcții publice eligibile și reprezentanții mijloacelor de informare în masă implicați în competiția electorală și reflectarea acesteia.

Art.2. Participanții

În sensul prezentului Cod, "participant" semnifică partidele, alte organizații social-politice, blocurile electorale, persoane independente care candidează pentru ocuparea unei funcții publice eligibile și reprezentanții mijloacelor de informare în masă, alți subiecți implicați

direct sau indirect în campania electorală, semnatori ai prezentului Cod.

Art.3. Obiective

Obiectivele prezentului Cod urmăresc să asigure:

- a) desfășurarea unei campanii electorale corecte, în condiții de concurență egală;
- b) informarea obiectivă a alegătorilor asupra proceselor electorale;
- c) libera participare politică în campania electorală;
- d) respectarea demnității participanților în campania electorală;
- e) crearea unui climat de încredere și respect reciproc între participanții în campania electorală.

Art.4. Principii generale

Participanții își asumă obligația:

- a) să respecte normele legislației electorale și prevederile prezentului Cod;
- b) să informeze în mod corect și obiectiv alegătorii despre participanți și platformele lor politice;
- c) să respecte dreptul alegătorilor de a participa la vot în baza propriilor convingeri și a informației obținute;
- d) să evite intimidările și obstrucționarea actului de exprimare liberă a votului;
- e) să evite coruperea prin orice metode și sub orice formă a alegătorilor.

Art.5. Implementarea Codului

Fiecare participant va lua măsuri necesare pentru:

- a) informarea și convingerea membrilor, persoanelor de încredere și susținătorilor să nu admită încălcarea prezentului Cod;
- b) neadmiterea eventualelor abuzuri legate de invocarea neînțeleasă sau falsă a violării prezentului Cod de către opozanți;
- c) asigurarea respectării integrale a prezentului Cod.

Art.6. Desfășurarea campaniei electorale

(1) Fiecare participant va respecta:

- a) drepturile și libertățile fiecărui participant pe perioada electorală;
- b) libertatea presei, inclusiv dreptul de a monitoriza alegerile;
- c) drepturile și libertățile observatorilor acreditați.

(2) Fiecare participant nu va admite:

- a) crearea obstacolelor jurnaliștilor aflați în serviciu;
- b) obstrucționarea campaniilor electorale ale altor participanți;
- c) publicarea materialelor false, defăimătoare la adresa altor participanți;
- d) împiedicarea altor participanți să difuzeze sau să afișeze materiale de agitație electorală în locurile permise;
- e) deteriorarea sau nimicirea materialelor de agitație electorală ale altor participanți;
- f) împiedicarea altor participanți de a desfășura întruniri sau manifestații cu caracter electoral;
- g) împiedicarea cetățenilor de a participa la întrunirile sau manifestațiile altor participanți;
- h) desfășurarea agitației electorale în locașurile sfinte și în instituțiile de învățămînt în timpul orelor de curs;
- i) oferirea banilor, bunurilor sau a altor avantaje patrimoniale cetățenilor în timpul campaniei electorale în scopul de a-i determina să voteze sau să nu voteze un anumit concurent electoral, sau să se abțină de la votare, să-și înainteze sau să-și retragă candidatura;
- j) inducerea în eroare a alegătorilor, insuflîndu-le că secretul votării nu va fi păstrat, iar alegerile vor fi falsificate;

k) implicarea directă sau indirectă în agitația electorală a autorităților de cult;

l) implicarea autorităților administrative ale organizațiilor și instituțiilor publice sau private pentru a influența opțiunile alegătorilor și intențiilor de participare contrar voinței acestora;

m) efectuarea agitației electorale în ziua alegerilor și cea precedentă alegerilor;

n) acțiuni de imixtiune în activitatea organelor electorale.

Art.7. Conlucrarea

Fiecare participant va conlucra cu:

a) persoanele oficiale ale organelor electorale pentru a asigura:

- investigarea cazurilor referitoare la violarea legislației electorale;

- decurgerea procesului votării fără incidente;

- libertatea integră alegătorilor pentru realizarea dreptului de a participa la alegeri;

b) observatorii acreditați pentru crearea unui mediu favorabil controlului legalității procedurilor electorale;

c) toți participanții pentru a întreprinde măsuri de păstrare a secretului votării și integritatea procesului electoral.

Art.8. Rezultatele alegerilor

Fiecare participant va accepta rezultatele alegerilor libere și corecte sau le va contesta în modul stabilit în instanțele competente.

Art.9. Monitorizarea

Monitorizarea respectării prezentului Cod va fi efectuată de către Consiliul de monitorizare creat din reprezentanții partidelor, altor organizații social-politice, blocurilor electorale, mijloacelor de informare în masă, asociațiilor obștești specializate în alegeri cel puțin 5 ani sau acreditate în calitate de observatori la alegeri.

În cazul în care participanții vor încălca prezentul Cod, Consiliul de monitorizare va informa Comisia Electorală Centrală asupra încălcărilor. Comisia va da publicității încălcările comise de către participant pentru dezaprobarea comportamentelor deviatorii. Informația se prezintă cu semnătura președintelui Consiliului de monitorizare ales cu majoritatea voturilor din rândul membrilor desemnați. Consiliul de monitorizare dispune și de dreptul să înainteze sesizări la CEC privind încălcarea legislației electorale.

Art.10. Intrarea în vigoare

(1) Fiecare participant poate deveni semnatar al prezentului Cod depunând la Comisia Electorală Centrală o cerere în acest sens.

(2) Normele de conduită prevăzute de prezentul Cod constituie o obligație morală pentru participanții implicați în campania electorală.

(3) Prezentul Cod intră în vigoare pentru fiecare participant din momentul semnării lui și este valabil până în ziua în care rezultatele finale ale alegerilor vor fi confirmate de către organele competente.

*

*

*

COMISIA ELECTORALĂ CENTRALĂ

**Hotărîre cu privire la modificarea și completarea
Concepției reflectării campaniei electorale pentru
alegerile noi în funcția de primar în unele
circumscripții electorale de către instituțiile
audiovizualului din Republica Moldova, aprobată
prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale
nr.1145 din 24 mai 2005**

Nr.1363 din 28.10.2005

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.151-153/522 din 11.11.2005

* * *

În conformitate cu art.18 și 47 din Codul electoral, Comisia Electorală Centrală HOTĂRĂȘTE:

Punctul 31 din Concepția reflectării campaniei electorale pentru alegerile noi în funcția de primar în unele circumscripții electorale de către instituțiile audiovizualului din Republica Moldova, aprobată prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr.1145 din 24 mai 2005 se modifică și se completează, după cum urmează:

după cuvintele "după cum urmează:" se introduce un nou text cu următorul conținut:

"- în cazul alegerilor noi pentru fiecare concurent electoral înregistrat - 20 de minute la televiziune și 40 de minute la radio, stabilindu-se un plafon de cel mult 3 minute pe zi la televiziune și cel mult 5 minute pe zi la radio";

alineatul unic va deveni alineatul doi;

alineatul doi se completează la început cu următoarele cuvinte "- în cazul turului doi și/sau a votării repetate".

PREȘEDINTELE

COMISIEI ELECTORALE CENTRALE

Petru RAILEAN

SECRETARUL

COMISIEI ELECTORALE CENTRALE

Valentin VIZANT

Chișinău, 28 octombrie 2005.
Nr.1363.

*

*

*

COMISIA ELECTORALĂ CENTRALĂ

H O T Ă R Î R E

Cu privire la modificarea Concepției reflectării campaniei electorale pentru alegerile noi în funcția de primar în unele circumscripții electorale de către instituțiile audiovizualului

În conformitate cu art. 18, 47 și 64 alin. (5) din Codul electoral, Comisia Electorală Centrală HOTĂRĂȘTE:

În punctul 19 din Concepția reflectării campaniei electorale pentru alegerile noi în funcția de primar în unele circumscripții electorale de către instituțiile audiovizualului din Republica Moldova, aprobată prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 1145 din 24 mai 2005, cu modificările și completările ulterioare, cuvintele „180 de minute pe săptămână” se substituie prin cuvintele “90 de minute pe zi”.

Președintele
Comisiei Electorale Centrale

Petru RAILEAN

Secretarul
Comisiei Electorale Centrale

Valentin VIZANT

Chişinău, 8 noiembrie 2005
Nr. 1377

* * *

APROBATĂ
prin Decizia CCA
nr. 34 din 10 mai 2005

APROBATĂ
prin hotărârea CEC
nr. 1145 din 24 mai 2005

C O N C E P Ţ I A
reflectării campaniei electorale pentru alegerile noi în funcția de primar în
unele circumscripții electorale de către instituțiile audiovizualului din
Republica Moldova

I. Dispoziții generale

1. Actele legislative și normative de bază ce reglementează activitatea instituțiilor audiovizualului în cadrul campaniei electorale pentru alegerile noi în funcția de primar în unele circumscripții electorale (în continuare - alegeri locale noi) sînt:

- Constituția Republicii Moldova;
- Codul electoral nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997, cu modificările ulterioare (în continuare - Codul electoral);
- Legea audiovizualului nr. 603 din 03 octombrie 1995, cu modificările ulterioare (în continuare - Legea audiovizualului);
- Legea privind accesul la informație nr.982 din 11 mai 2000;
- Legea cu privire la instituția publică națională a audiovizualului Compania „Teleradio - Moldova” nr. 1320 din 26 iulie 2002, cu modificările ulterioare;
- actele normative internaționale din domeniu la care Republica Moldova este parte;

- prezenta Concepție.

2. Concepția determină modul, standardele și principiile generale de reflectare a campaniei electorale pentru alegerile locale noi de către instituțiile audiovizualului prin asigurarea unei atitudini echitabile, echilibrate și imparțiale față de toți concurenții electorali; protejarea libertății de exprimare, stabilirea unor norme obligatorii pentru aplicarea în practică a acestor principii de către jurnaliști, concurenții electorali, instanțele de judecată și oamenii politici antrenați în campania electorală.

3. Principiile reflectării echitabile, echilibrate și imparțiale a alegerilor sînt obligatorii și pentru instituțiile audiovizualului din alte țări, care au acces legal în spațiul informațional al Republicii Moldova.

4. După publicarea prezentei Concepții, instituțiile publice și private ale audiovizualului, cu emisie prin unde (eter), care activează în zonele de desfășurare a alegerilor locale, elaborează și depun în termen de cel mult 7 zile calendaristice, la C.E.C. și C.C.A. reglementările interne privind reflectarea campaniei electorale.

5. Reglementările interne ale instituției audiovizualului vor stabili:

- programul emisiunilor cu caracter electoral;
- condițiile de rezervare a timpului de antenă gratuit și a timpului de antenă contra plată;
- orarul timpului de antenă gratuit și orarul timpului de antenă contra plată;
- condițiile tehnice necesare pentru difuzarea spoturilor publicitare;

- taxa pentru timpul de antenă contra plată;
- modul de evidență a timpului de antenă acordat concurenților electorali;
- principiul de programare și acordare a timpului de antenă.

6. Reglementările interne ale Instituției publice naționale a audiovizualului Compania „Teleradio - Moldova” se adoptă de Consiliul de observatori. Reglementările interne ale celorlalte instituții ale audiovizualului se adoptă de administrațiile acestora.

7. Instituțiile publice ale audiovizualului vor difuza gratuit materialele parvenite de la Comisia Electorală Centrală, alte materiale ce țin de educația civică a alegătorilor, inclusiv spoturi publicitare cu caracter electoral general.

8. Materialele concurenților electorali, ce conțin agitație electorală nu pot fi însoțite de comentarii redacționale, nici de titluri, fotografii, desene necoordonate cu concurenții electorali respectivi.

9. Rezultatele sondajelor de opinie cu tematică electorală vor fi însoțite de următoarele informații:

- denumirea organizației care a efectuat sondajul;
- data sau intervalul de timp în care a fost efectuat sondajul și metoda utilizată;
- dimensiunea eșantionului și marja maximă de eroare;
- cine a solicitat și cine a plătit sondajul.

10. Instituțiile audiovizualului, publice și private, vor evita prezentarea oricărei participări a concurenților electorali la evenimente sportive, emisiuni de divertisment, emisiuni concurs, talk-show-uri, cu excepția emisiunilor cu caracter electoral.

11. Litigiile apărute între concurenții electorali și instituțiile audiovizualului, publice sau private, sînt soluționate de către Comisia Electorală Centrală cu concursul Consiliului Coordonator al Audiovizualului, în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova. Deciziile Comisiei Electorale Centrale pot fi atacate în instanța de judecată în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova.

Pct. 11 exclus prin hotărîrea nr. 1199 din 01.07.2005

11. Instituțiile audiovizualului acordă concurenților electorali dreptul la replică sau rectificare, potrivit hotărîrii Comisiei Electorale Centrale, în cel mult 48 de ore de la data adoptării acesteia. Ultima zi de utilizare a dreptului la replică se stabilește ziua de vineri precedentă zilei alegerilor.

II. Agitația electorală prin intermediul instituțiilor publice și private ale audiovizualului

12. Emisiunile cu caracter electoral vor fi programate în orele de maximă audiență și vor fi evidențiate prin mijloace acustice și/sau vizuale pentru identificarea și separarea lor de alte emisiuni.

13. Instituțiile audiovizualului, publice sau private, desemnează prin ordin o persoană care coordonează toată activitatea instituției legată de campania electorală. Numele de familie, telefoanele de serviciu și de la domiciliu, faxul și adresa electronică a responsabilului se comunică Comisiei Electorale Centrale și Consiliului Coordonator al Audiovizualului.

14. Spoturile radiofonice sau televizate gratuite se realizează cu forțele proprii ale concurenților electorali, sau pot fi realizate cu concursul postului de radio sau de televiziune, cu punerea la dispoziție a studioului pentru emisie în direct. Durata spotului publicitar va fi de cel puțin 30 de secunde.

15. La solicitarea concurenților electorali, instituțiile audiovizualului pot oferi, contra plată, în conformitate cu tarifele în vigoare, servicii de filmare, înregistrare, montare, sonorizare, grafică computerizată pentru realizarea spoturilor publicitare electorale.

16. Limba de difuzare a spoturilor publicitare și a materialelor cu conținut electoral este stabilită de concurentul electoral sau de persoana împuternicită de el.

17. Responsabilitatea pentru conținutul spoturilor publicitare și al materialelor cu caracter electoral revine concurentului electoral.

18. Înregistrările emisiunilor cu caracter electoral sînt păstrate pe întreaga perioadă a campaniei electorale plus 3 luni după încheierea campaniei electorale; în caz de litigiu, care se soluționează prin justiție - pînă la adoptarea deciziei definitive a instanței de judecată.

III. Dezbaterile electorale

19. Instituțiile publice ale audiovizualului sînt obligate, iar instituțiile private sînt în drept să organizeze pe parcursul întregii campanii electorale dezbateri publice în condiții echitabile pentru toți concurenții electorali. Dezbaterile vor fi organizate numai după expirarea termenului prevăzut de Codul electoral pentru înregistrarea concurenților electorali. Instituțiile audiovizualului oferă concurenților electorali pentru dezbateri cîte 90 de minute pe zi. Acest timp poate fi utilizat pentru una sau mai multe emisiuni.

Pct.19 modificat prin hotărîrea nr. 1377 din 08.11.2005

20. Concurenții electorali vor fi invitați la dezbaterile electorale în formă scrisă, cu 7 zile înainte de punerea pe post a fiecărei emisiuni, toți împreună sau în grupuri, formate conform unuia dintre următoarele criterii:

- a) potrivit ordinii de prezentare la instituția audiovizualului a cererilor concurenților electorali;
- b) ordinii de înregistrare a concurenților electorali;
- c) prin tragere la sorți.

21. Regulile de desfășurare a dezbaterilor sînt aduse la cunoștința concurenților electorali odată cu invitația de participare și la începutul emisiunii de dezbateri electorale.

22. Instituțiile audiovizualului vor asigura, prin mijloace audio sau video, cronometrarea timpului într-un mod ușor sesizabil atît de participanți, cît și de public.

23. În emisiunile de dezbateri electorale nu se admite difuzarea materialelor publicitare în general și a celor cu caracter electoral, în special.

24. Realizatorii și moderatorii emisiunilor de dezbateri electorale au următoarele obligații:

- să fie imparțiali;
- să asigure echilibrul necesar desfășurării emisiunii, oferind fiecărui participant la discuții posibilitatea de prezentare a opiniilor sale;
- să formuleze clar întrebările, fără a fi tendențioase sau părtinitoare;
- să asigure menținerea dezbaterii în sfera de interes a campaniei electorale și a tematicii stabilite;
- să intervină atunci cînd, prin comportamente sau exprimări, invitații încalcă prevederile constituționale. În cazul în care invitații nu se conformează solicitărilor, moderatorul poate decide închiderea microfonului acestuia sau oprirea emisiei.

IV. Timpul de antenă

25. Instituțiile audiovizualului, publice și private, vor crea tuturor concurenților electorali condiții egale privind acordarea timpului de antenă, respectînd principiul unui tratament echitabil, echilibrat și imparțial. Plata pentru un minut de publicitate electorală acordat concurenților electorali nu poate depăși taxa medie pentru publicitatea comercială stabilită la postul de televiziune sau postul de radio respectiv. Timpul de antenă contra plată se acordă concurenților electorali numai în baza achitării prealabile a taxei prevăzute în acordul încheiat de instituția audiovizualului cu concurentul electoral.

26. Timpul de antenă, gratuit și contra plată, se oferă în orele de maximă audiență, separat de publicitatea comercială. Telespectatorii și radioascultătorii

sînt informați prin subtitre sau vocal că mesajul constituie publicitate electorală gratuită sau contra plată.

27. Timpul de antenă, gratuit și contra plată, se acordă concurenților electorali conform prevederilor Reglementărilor interne ale instituției audiovizualului, în baza cererii depuse, numai după înregistrarea lor la Comisia Electorală Centrală.

28. Timpul de antenă, gratuit și contra plată, acordat și programat la solicitarea concurentului electoral, dar neutilizat din vina lui, nu se recuperează.

29. Timpul de antenă, gratuit și contra plată, acordat și programat la solicitarea concurentului electoral, dar neutilizat din cauza defecțiunilor tehnice ale utilajului de transmisie al instituției audiovizualului va fi reprogramat conform Reglementărilor interne.

30. Concurenții electorali sînt obligați să prezinte instituțiilor audiovizualului casetele cu imprimări ale publicității electorale nu mai tîrziu de 24 de ore pînă la difuzare.

V. Timpul de antenă gratuit

31. Instituția publică națională a audiovizualului Compania „Teleradio - Moldova” și instituțiile publice locale ale audiovizualului, în localitățile unde se desfășoară alegerile, sînt obligate să ofere concurenților electorali, pentru întreaga perioadă electorală, timp de antenă gratuit, după cum urmează:

- în cazul alegerilor noi pentru fiecare concurent electoral înregistrat - 20 de minute la televiziune și 40 de minute la radio, stabilindu-se un plafon de cel mult 3 minute pe zi la televiziune și cel mult 5 minute pe zi la radio”;

- în cazul turului doi și/sau a votării repetate pentru fiecare concurent electoral înregistrat - 10 minute la televiziune și 20 de minute la radio, stabilindu-se un plafon de cel mult 3 minute pe zi la televiziune și de cel mult 5 minute pe zi la radio.

Pct. 31 modificat și completat prin hotărîrile CEC nr. 1227 din 12.07. 2005 și nr. 1363 din 28 octombrie 2005

32. Concurentul electoral este în drept să utilizeze timpul de antenă gratuit în mod eșalonat, în conformitate cu orarul timpului de antenă gratuit, stabilit în Reglementările interne.

VI. Timpul de antenă contra plată

33. Instituțiile publice și private ale audiovizualului sînt obligate să acorde timp de antenă contra plată tuturor concurenților electorali, respectînd principiul unui tratament echitabil, echilibrat și imparțial, pentru fiecare concurent electoral stabilindu-se un plafon de 2 minute pe zi la fiecare post de televiziune și radio implicat în reflectarea campaniei electorale, dar nu mai mult de 120 de minute la un post de televiziune și 120 de minute la un post de radio pentru întreaga campanie electorală.

34. Concurentul electoral este în drept să utilizeze timpul de antenă contra plată în mod eșalonat, în conformitate cu orarul timpului de antenă, stabilit în Reglementările interne.

VII. Dispoziții finale

35. Emisiunile destinate campaniei electorale trebuie să fie menționate în programele imprimate și prezentate în benzile anunțatoare difuzate la orele de maximă audiență.

36. Fiecare emisiune televizată sau radiofonică cu caracter electoral este precedată și urmată de anunțuri în care se indică data desfășurării alegerilor, concurentul electoral și, după caz, numele și prenumele interlocutorilor. Timpul necesar acestor anunțuri nu face parte din timpul alocat concurentului electoral.

Pct.36 completat prin hotărîrea nr. 1227 din 12.07.2005

37. În buletinele de știri ale instituțiilor audiovizualului, publice și private, evenimentele electorale urmează să fie reflectate în gen de reportaj pe principiile egalității tuturor concurenților electorali și programate într-o ediție informativă nu mai multe decât numărul concurenților electorali. Persoanele ce dețin funcții de răspundere în administrația publică și care sînt implicate în campania electorală, în cadrul interviurilor sau declarațiilor, vor comunica doar informații din domeniul lor de activitate, fără a folosi acest prilej pentru agitație electorală.

38. Instituțiile publice ale audiovizualului vor plasa spoturi informative de producție proprie referitoare la data alegerilor în volum de 2 min. pe zi cu durată maximă de 15 sec.

Pct. 38 introdus prin hotărîrea nr. 1227 din 12.07.2005

39. Timpul de antenă gratuit și contra plată nu poate fi inclus în buletinele de știri sau în alte programe informative, în emisiunile pentru copii sau în cele educaționale, în emisiunile religioase, sportive, culturale, artistice etc.

40. Autoritățile publice nu se vor implica în activitățile jurnaliștilor din cadrul instituțiilor audiovizualului, pentru a nu influența alegerile.

*

*

*

Buletinul este disponibil în limba română și rusă
Buletin elaborat de Olivia Pîrțac
Serviciul Juridic, CIJ